

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

A vörös zászló.

A tavaszi szellő a vörös zászlót lengeti holnap az egész világon, ahol a munkásokat nagyobb tömegekben zsufolta össze az ipar. A szociálisták ünnepnapja május elseje, amely új tavasz ébredését és új eszmék születését jelképezi.

Annak a nagy gazdasági haladásnak, amely az új idők évtizedeit betöltötte, szülötte a szocializmus. A haladásnak kísérője, amely a gazdagság mellett kirívó nyomorból fakadt; a fénynek árnyéka, amely a társadalmi renddel elégedetlenek kunyhóiban lakik s onnét indul el az egész világot meghódító útjára.

Mert a szocializmus, a piros zászló, amelyre a népjogok vannak írva, hódít napról-napra, halad lépésről-lépésre. Befogja járnai az egész világot, amelyet átalakít, új eszmék szolgálatába hajt, új rendet teremt.

Azok a tanok, azok a törekvések, amelyek a mindennapi munkából élő milliókat tömörítik, csak azok előtt félelmesek, akiknek hatalma csak a mostani gazdasági rend mellett állhat fenn. Akik azonban maguk is a munka emberei s nem hódolnak meg feltétlenül sem a tőke hatalmának, sem az elavult kiváltságoknak, sem az előítéleteknek, azok nem félnek a szocialisztikus tanoktól és mozgalmaktól, amelyek természetesen következményei az új kor gazdasági átalakulásának.

Amint a tizenharmadik század végén a jognélküli millióknak a kiváltságos osztályok nyomása alól való felszabadítása mozgatta a tömegeket, éppúgy ad ma tápot a munkások mozgólódásának a gazdasági felszabadulás eszméje.

Az individuális irány, amely az egyént teljesen a maga erejére bizza s kiszolgáltatja az erősebbnek, reakciót szült. Az élelmesnek, az erősebbnek nem akasztott ugyan kölöncöt a nyakába, mint a rendiség, a céhek és egyéb kiváltságok idejében, de nem is védelmezte meg abban a nagy

versenyben, amely a kenyérért s a gazdasági hatalomért folyik.

Szabad lett egyénileg a munkás, szabad a paraszt és az iparos, de a tömegek ellenálló ereje a tőkével szemben napról-napra alább szállott. Az egyén elveszett a tömegben, amely fölött korlátlan urrá vált a tőke, a gyár, a pénz, amely kisajátította a munkát és munkást.

A kiváltságos osztályok megszűntek, a kiváltságokat eltörölte az egyenlőség eszméje, de a jogok egyenlősége a gazdasági téren a legkirívóbb egyenlőtlenségre vezetett.

Az a rettenetesen nagy tömeg ember, amely napról-napra munkával keresi a kenyerét, tudatára ébredt annak, hogy egyenként nem számít semmit, tömegben azonban félelmes hatalom. Elkezdett szervezkedni a vörös zászló alatt. Olyan természetes és elkerülhetetlen következménye ez az új idők alakulásának, hogy azt pusztán lelkiismeretlen izgatók munkájának tekinteni nem lehet.

Az izgatók megrendszabályozása, a hatóságok minden erőlködése hiábavaló dolog. A szocializmus ma már élő elv és élő szervezet, amellyel foglalkozni kell. Nem csak úgy, ahogyan a csendőr szokott, hanem jóakarattal és bölcs előrelátással. Azon eszmék előtt, amelyek a nagy tömegeket mozgatják, kitérni nem lehet és nem szabad. A mozgalmaknak békés mederbe való terelése érdeke nem csak azoknak, akik elégedetlenek a mai renddel, hanem a legkonzervatívabb elemeknek is.

Az idő feltétlenül meg fogja érlelni a szocialisztikus eszméket de azok olyan alakban, mint ahogy a népámítók kiszinezik, megvalósulni nem fognak.

Nálunk Magyarországon nagy baj az, hogy a szociális törekvéseket felülről a társadalom elleni merényletnek tekintik s azokat deressel és vasvesszővel szeretnék elfojtani; a tömeg pedig a felső rétegekben mindig ellenségeit látja s inkább hall-

gat a népámítókra, mint a jóakaratu tanácsra. Türelmetlen és erőszakos.

Igy esik meg, hogy a szociális mozgalmaknak a legönzőbb emberek a vezetői s a legmunkátlanabbak az apostolai. Az az ember, aki türelemre, békés eszközökkel való küzdelemre int; a jólét kuforrásául a munkát jelöli meg, a legtöbbnek nem tetszik. Azt hiszik, hogy az a nép igaz barátja, aki sztrájkot és erőszakot hirdet; azt hiszik, hogy annak van igazi érveke a szociális törekvések s a tömegek jogos követeléseiről, aki mindenkiről szeretné legombolni a jobb kabátot.

Magyarországon nincs olyan szociális mozgalom, amelyhez csatlakozni dicsőség volna, mert mindig szem előtt tévesztik az elvet s bálványt állítanak a legdurvább önzésnek.

Azok az ideális lelkek, akik a társadalmi reformért, a gazdasági hatalom arányos megosztásáért lelkesednek, leszorulnak a küzdterről, mert ott a szájhősök uralkodnak s mikor a munkakerülők ezrei dühödten ordítanak: panem et circenses, nem szabad munkáról és békés fejlődésről beszélni, mert betörik az ember feje.

Az a baj, hogy az elv, ha fegyelmezett agyban és őszinte szívben él, nem érvényesülhet. A nemes értelemben vett szocialista legfeljebb elvonulva ábrándozhat a nép jogairól, mert rombolni s az anarkiának részese lenni nem akar. És amíg körülöttünk zúg a tömeg, pusztít, rombol a társadalom kebelében az elégedetlenség, napról-napra szaporodnak az éhezők már azért is, mert a társadalom konzervatív elemei mindinkább elválasztják a nép érdekeit az őket fenyegető nép érdekeitől.

Ime az elv és az élet közti különbség. Tudjuk, halljuk, hogy a szocialisztikus törekvések magja igazság, de megfontolt ember nem állhat a vörös zászló alá, mert azt a jelszót, amelyet a zászlóra írtak, meghazudtolják maguk a zászlótartók, mikor nem új alkotásokat, hanem rombolást hirdetnek.

A radio-activ

Schmidthauer-féle =

Igmándi

keserűviz, reggel fél pohárral használva,

jelenleg a legjobb természetes gyomor-, bél- és vértisztító, mint ivó kúra **Karlsbadi** és **Marienbadi** gyógy-

mód meglepően gyors és sikeres helyettesítője. Az első magyar ásványviz, amelyben **RADIUM** fedezett fel. **Gyógyereje rendkívüli.** — Kapható kis és nagy üvegekben.

Főszétküldés a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél **Komáromban.**

Mai számunk 14 oldal.

A bizalmatlanság, amely az egyes társadalmi osztályokat elválasztja, ellenségeskedéssé fajul, mert az apostolok a gyűlölség szításából szerzik a népszerűség tőkét.

Hiszen nincs egyetlen egy komolyan gondolkodó fő, aki azt vallja, hogy a mai gazdasági rend helyes; de nincs egy sem, amely azt hinné, hogy ezt a rendet társadalmi forradalommal helyes alapokra lehetne fektetni. Amint évszázadok kellek a jogegyenlőség kivívására, épúgy csak évszázadok lassu és ernyedetlen munkája lesz képes a gazdasági tényezők közti egyenlőséget is megteremteni.

Fájdalom, a tömegek lelkiismeretlen vezetői nem állják önző célokért a népet tetszetős jelszavakkal izgatni és ha a nép nem tudja megtartani a határt a jogosult és romboló törekvések között, ennek csak az az oka, hogy az izgatók garázdálkodnak, akik pedik ezeket ellensúlyozhatnák, nem foglaloznak kellő jóakarattal a kérdéssel.

A vörös zászló hódítását megakadályozni nem lehet, de rombolását igen. Csak ember szeretet kell hozzá.

Egyenes adórendszerünk reformjáról.

Írta: dr. Kneppó Sándor.

(II.) A törvényhozások a gazdasági élet irányításával, a gazdasági kérdések helyes megoldásával segítségére siethetnek a gazdasági létharcban küzdő osztályoknak. A támogatással éppen megfordított arányban hat a gyengébbek megadóztatása, a kik számban sokat tesznek ki, de az egyenes adóknál pénzügyi szempontból kevésbé jelentékeny bevételt biztosítanak. Az olyan adóztatási politika, mely az államkiadásoknak fedezésére szükséges bevételt az adózók minél nagyobb számára óhajtja alapítani és a valódi adózási képesség mérvére, a nagy vagyonra és a nagy jövedelemre különösebb súlyt nem helyez, nem igazságos és arra sem alkalmas, hogy az államkincstárt a megrázkódtatások ellen biztosítsa.

Franciaországban az első forradalom hozta meg a köztelherviselést, de ezenkívül egyebet is. A beállított contribution personnelle et mobilière célja volt megadóztatni azon vagyont és keresetet, mely az ingatlan adóban nincs megadóztatva.

A contribution mobilière ép úgy, mint az ingatlan adó, az egyenlőség üdvös elvére lett fektetve. Semmi kiváltság, semmi kivétel. Minden lakósa ez országnak egyenlően kell, hogy hozzájáruljon azon terhekhez, melyeknek egyenlőknek kell lenniök. Így szól azon utasítás, mely a forradalmi adókra vonatkozó törvényeket kísérte. De egyuttal oly fontos kezdeményezést is tartalmaz, mely minden modern törvényhozás szeme előtt méltán lebeghet. Azon polgár, ki napszámából él, kinek nincs vagyona, mentes az adó alól; kinek már van egy kis vagyona, nem fog többet fizetni, mint három napi munkabért. A gazdag ember már erősebben lesz megadóztatva szolgáltnak, lovainak és jövedelmének fokozatos megadóztatása által. Nem egyéb ez, mint a létminimum adómentességének és a progresszív adózásnak programja.

Sajnos, hazánkban a jövedelmi létminimum adómentességének és a progresszív adózásnak alig van nyoma. Egy hosszú évszázad kellett ahhoz, még a francia forradalom dörgő szöze a mi törvényhozásunk ajtajához eljutott. De itt oly szerényen huzódott meg, hogy alig lehet észrevenni. Az 1883. X. t. cz. a napszamosokat mentesíti az I. osztályu kereseti, tehát jövedelmi adó alól. Ezen törvény megalkotását is azonban nem azon nemes intenció inspirálta, hogy a napszamosok mentesítése által a jövedelmi minimum adómentessége egy konkrét alakot öltjön, hanem pusztán azon tapasztalati körülmény, hogy a napszamosokra kivetett I. osztályu kereseti adó azoknak gyakori helyváltoztatása és vagyontalansága miatt behajthatatlannak bizonyulván, az adókievítés és beszédő közegek hiábavaló munkától megkíméltesse. Még egy rendelkezést találunk a jövedelmi minimum adómentességére nézve a tőkekamat és járadékadónál, a mennyiben a kamattjövdelem vagy járadék adómentes, ha az adókievítés mindennemű összes évi jövedelme 630 koronát meg nem halad. De ezzel a taxatív felsorolás tetjesen ki van merítve. A többi adónemekenél ilyen rendelkezés nincsen.

A nélkül, hogy e helyen részletesen foglaloznánk egyenes adórendszerünk összes adónemének s különösen adóteleinek bírálatával, csupán ezeknek lényegesebb tévedéseire, fogyatkozásaira és káros gazdasági hatására fogunk kiterjeszkedni. Nem tudni, hogy a magyar pénzügyi politikát irányította-e valamely szociális érdeklő vezérelv, midőn 1875-ben a jelenleg is érvényben levő I. és II. osztályu kereseti adókat megkonstruálta.

A hetvenes évek hazánkban a gazdasági föllendülés és a tömeges beruházások korszakának a kezdetére esnek. Az államkincstárnak nagy bevételekre van szüksége, hogy az ezen időben keletkező beruházási törvények végrehajtásához szükséges jelentékeny összegeket előteremtse. Természetes cél: megadóztatni mindent, a miből bevétel nyerhető s főképen megadóztatni az állam-

polgárok nagy tömegeit, mivel így vélték az államháztartás egyensúlyát biztosítani.

A vezérelv tehát pusztán finandális volt. S ha az államoknak momentán nagy bevételekre van szükségök, keveset törődnek az adók gazdasági hatásával, alkotnak törvényeket, melyeket csak a válságos idők súlyosságával lehet indokolni, remélve, hogy a pénzügyi helyzet javulásával jobbakkal pótolják.

Nem helyes az 1875. évben alkotott I. osztályu kereseti adó azon rendelkezése, hogy a családek, napidíjasok és a kisebb fizetésű segédek és segédmunkások is adókötelesek, nem helyes a III. és IV. osztályu kereseti adóknak minden oly rendelkezése, mely a létfentartásra nem elegendő jövedelmet megadóztat és végül nem helyes a II. osztályu kereseti adó és a kereseti adók kebelében fennálló családtag adók általában.

A II. osztályu kereseti adó fizetésére a föld- és házbirtokosok, a tőkekamat és járadékadót fizetők és a házközösségek fejei vannak kötelezve, tehát azok, a kik már ingatlan birtokuk, kamat vagy járadék jövedelmök után különben is megvannak róva más adómentemmel. Ha valaki földje után 2 fillér földadót, házbirtok után 1 kor. 60 fillér házosztály adót, kamat vagy járadékjövdeleme után 2 fillér adót fizet is és egyébként semminemű más adóforrással nem rendelkezik, ezen adóknak pótléka címén, mert a II. oszt. kereseti adó valójában nem kereseti, hanem pótdó, II. osztályu kereseti adóban négy koronát köteles fizetni. Tehát a pótlék esetleg kétszázszor magasabb lehet, mint maga a törzsadó. Hány föld van, mely évenként nem jövedelmez négy koronát, hány viskó, melynek értéke alig haladja meg a négy koronát!

Ha még hozzávesszük, hogy a föld vagy házbirtokosának nagyobb számu, 16 évnél idősebb gyermeke van, kik vele együtt élnek, tehát a családfővel együtt adókötelesek, minek folytán a II. osztályu kereseti adó rendes tételéhez még a családtagok adója is járul, könnyen belátjuk, hogy ezen adó nem egyike a leghelytelenebb adóknak.

Nem-e megmagyarázhatatlan továbbá, hogy a II. osztályu kereseti adónak maximális tétele csak nyolc korona, tehát Magyarország leggazdagabb földbirtokosa vagy tőkepénzese évenként családtagok nélkül csak 8 korona II. osztályu kereseti adót fizet, midőn az ország legszegényebb föld vagy házbirtokosa vagy tőkepénzese, a kinek ily minőségben alig néhány fillér jövedelme van, II. osztályu kereseti adóban nem sokkal kevesebbet, évenként négy koronát köteles fizetni? Hol van itt az igazságos mérték, a jövedelemhez mért arányosság? Vagy hol van itt az az elv, hogy az adók súlyát kiki jövedelméhez képest egyenlően érezze?

(Folyt. köv.)

A Magyar Remekírók új sorozata.

A magyar irodalom remekíróinak nagyszabásu gyűjteménye, a melynek kiadását Magyar Remekírók címmel negyedfélévvel ezelőtt indította meg a Franklin-Társulat, befejezéséhez közeledik. Most jelent meg a gyűjtemény hetedik ötkötetes sorozata, a mely Kisfaludy Károly műveinek első kötetével, Gyöngyösi István, Csokonai Vitéz Mihály, Katona József és Teleki László gróf válogatott munkáival s Arany János műveinek negyedik kötetével gyarapítja irodalmunknak ezt a kincsesházát.

Katona József Bánk Bányját és Teleki László Kegyenczét egy kötetbe foglalja össze az új sorozat egyik kötete, az egész gyűjteménynek 15. kötete. A Bánk Bány Katona lángelméjének legértékesebb alkotása, drámairodalmunknak legnagyobb szabásu remeke, a Kegyencz a tragikus véget ért Teleki Lászlónak egyetlen irodalmi munkája, irodalmunknak egyik legértékesebb, nagyszabásu drámai terméke. Rákosi Jenő rendezte sajtó alá ezt a kötetet s ő irt hozzá két tanulmányt, külön egyet Katonáról s egyet Telekiről, megrázó színekkel festvén meg e két nagy tehetségünk lelki tragédiáját s a gyönyörű jellemrajzzal kapcsolatban hatalmas elmével szabván meg a két műalkotás értékét és helyét irodalmunkban.

Csokonai Vitéz Mihály munkáit Bánóczy József rendezte sajtó alá s látta el bevezetéssel,

a melyben mesteri egyszerűséggel és tömörséggel festi meg azt a kort, a melyben Csokonai halhatatlan munkáit írta, megrajzolja Csokonai élet- és jellemrajzát s ismerteti és bírálja Csokonai egész irodalmi munkásságát. A vaskos kötet, a mely a gyűjtemény 8 kötete, egybefoglalja Csokonai legértékesebb alkotásait: a Lilla-ciklust, az anakreoni dalokat, az ódákat és a Dorottját.

Gyöngyösi István munkáit (a gyűjtemény 3. kötete) Badiés Ferenc rendezte sajtó alá az első kiadások alapján. Gyöngyösi, bár Zrínyinél sokkal kisebb tehetség volt, másfél századon át páratlan népszerűséggel, szinte egyedül uralkodott a magyar Parnasszuson. Egyes művei negyven kiadást értek. E népszerűség magyarzója gyönyörű költői nyelve, gördülékeny verselése és lírai lendülete. Műveit ma is haszonnal forgathatják költők és nyelvbúvárok és gyönyörűséggel a nagyközönség is. Főművei: Márssal társalkodó Murányi Vénus és Kemény János emlékezte. E két hosszabb munkát foglalja egybe a vaskos kötet, melynek bevezetése terjedelmes, mélyreható korrajz, életrajz és tanulmány.

Kisfaludy Károly munkáinak két kötetnyi hely jut a Magyar Remekírók gyűjteményében.

Az új sorozatban e két kötet közül az első jelent meg, (a gyűjtemény 12. kötete). Heinrich Gusztáv rendezte sajtó alá és látta el értékes bevezető tanulmányával, a mely klasszikus tömörséggel rajzolja meg irodalmunk ez uttörő nagy alakjának változatos életpályáját és nagyarányu irodalmi működését. Ez az első kötet Kisfaludy összes köteteméin kívül a költő legértékesebb

tragédiáját, az Irénét és a Kemény Simont tartalmazza.

Az Arany kötet, a mely Arany munkáinak negyedik, a teljes gyűjteménynek pedig a 41. kötete, Arany János elbeszélő költeményei közül a következőket foglalja egybe: Buda halála; Csaba királyfi; Az utolsó magyar; Édua; Öldöklő angyal; Daliás Idők és Murányi ostroma. Riedl Frigyes rendezte sajtó alá ezt a kötetet épp úgy, mint a többi Arany kötetet, szakavatott kézzel, gondos szövegkritikával, a Csaba királyfi és a Daliás Idők különböző időből eredő kidolgozásait egymás mellé állítva a kötetben.

Az új sorozatban levő areképek (Katona József, Teleki László gróf, Kisfaludy Károly, Gyöngyösi István és Csokonai Vitéz Mihály) R. Hirsch Nelli művészi rajzóját díszítik.

Az új öt kötet a gyűjtemény eredeti programjához híven az 55 kötetből a magyar irodalom különböző koru kincseit ragadta ki és sorozta egymás mellé e hetedik sorozat keretén belül. Az új kötetek beleillenek a maguk helyére a teljes gyűjteményben, a mely időrendben foglalja majd egybe remekíróinkat.

Az új sorozat kiállítása a kiadó intézet hagyományaihoz illő. Csupa díszes és ékesített kötet, úgy mint a gyűjtemény eddig megjelent többi kötete. Az 55 kötetes teljes gyűjtemény ára 220 korona s az egész gyűjtemény, melyből immár 35 kötet megjelent, havi részletfizetésre is megrendelhető.

Zalamegyei petróleum források.

A petróleumot s a vele rokon gyantákat már a legrégebbi korban ismerték az emberek s különféle célokra használták, sőt a történelem adatai szerint a régi egyiptomiak a mumiák készítéséhez is alkalmazták. Világítási célokra azonban csak 1857—58. után kezdték használni, miután vele sikeres kísérleteket tettek. A hatvanas évek közepén már általánosan elterjedt egész Európában s ugyszólván minden más világító anyagot háttérbe szorított az akkori időben. A petróleumot ezen időben egyedül Amerikából szállították Európába. Nem osoda tehát, hogy Európa minden államában kutattak utána, mint rendkívüli mértékben fogyasztott s már nélkülözhetelenné vált ásvány után, Magyarországon is megindultak a kutatások, különösen a galíciai petróleum telepek felfedezése után, azoknak szomszédságában, a Kárpátok déli oldalán, ahol a galíciai telepeknek a folytatását remélték. A 70-es években már Máramaros-, Ung-, Bereg-, Szilágy-, Sáros és Zemplénmegyék területén találtak petróleumra, sőt már akkor tudták, hogy a petróleum nemcsak felső Magyarországon jön elő, hanem sokkal délibb fekvésű területeken is, u. m. Zalamegyében (Peklenica) és Verőcegyében (Moszlavina) Horvátországban. Azóta még sok helyütt akadtak petróleum nyomokra, így legutóbb 1904. évben Déva (Hunyad megye) mellett is. A magyarországi petróleumterületek között a legtöbbet igérőknek tartották a máramarosmegyeieket s itt is főleg a Dagomérfalva melletti királymezői és kőrösmezeieket, melyek azonban sajnos eddig egyáltalán nem elégitették ki a hozzájuk fűződő várakozást.

Magyarország délibb fekvésű területei között, de valószínűleg az egész ország petróleum területei között is ez időszert legtermékenyebbeknek ígérkezik a zalamegyei muraközi (szelencei) petróleum terület, ahol már századok óta gyűjti a nép a kocsikenőnek való kátrányt és kereskedik vele; a Szelence patak vizéről Szelence mellett pedig valóságos petróleumot gyűjt a falu lakossága, s azt nyersen világításra használja ősidőktől fogva. A Festetics család már 1830-ban kapott e vidéken bányaméretet, de azért bányászatilag soha sem művelték területeiket, hanem csak a kocsikenőcsnek való kátrányt gyűjtötték s gyűjtik még ma is.

A muraközi petróleum területeknek petróleum nyeresé szempontjából való rendszeres bányászati művelése 1886-ban kezdődött, s úgy a kezdet, mint az eddig elért eredmény egyedül Singer pozsonyiszületésű hazánkfiának az érdeme. Ugyanis Singer Vilmos, midőn 1882-ben Magyarországon a finomított petróleumot adó alá vették, francia tőkével megalapította a fiumei petróleum finomító gyárat s e gyárnak igazgatója lett. Mint e gyárnak igazgatója ajánlatot tett a gyárat alapító részvénytársaságnak, hogy Magyarországon délen, Fiuméhez közelebb eső területeken kutassanak petróleum után. A részvénytársaság azonban ajánlatát nem fogadta el, mire ő 1884-ben kilépett a gyár kötelékéből és részvényesei közül s a maga rizikójára fogott hozzá tervének kiviteléhez.

Kutatásait Muraközben Bányavár mellett kezdte meg. 1886-ban furtak itt először, de csak kenőolajnak alkalmas kátrányt találtak. Később egy 300 méteres mély furással már az amerikai petróleumhoz hasonló olajat találtak ugyan, mivel azonban Bányavártól mintegy 7 kilométernyire nyugatra a Szelence patak vizének felületén folyékony petróleum van, arra a gondolatra jött Singer, hogy Szelence környékén bizonyára a föld felszínéhez közelebb eső rétegekben lehet megtalálni a petróleumot, miért is további kutatásait és furásait a vidéken folytatta ezentul.

Közben, 1888-ban a kutatásokat vezető alkalmazottja, kit Singer a Szelence környékére terjedő zárt kutatómáni engedély kieszakolásával bizott meg, visszaélt bizalmával és az engedélyt másnak szerezte meg, minek folytán a kutatásokat Singernek be kellett szüntetnie. Utódja azonban nem sokra ment. Rövid idő alatt felhasználta aránylag csekély vagyonát és a magyar kormánytól nyert állami subventióját s alig mintegy 40 vagon nyers petróleumot bányászva 1892-ig teljesen tönkre ment, mikor azután Singer megvette tőle az ugyis jogtalanul elulajdonított zárt kutatómáni engedélyt.

A kutatások 1892 és 93-ban hasonlóképen nem kecsgették különösebb reménnyel, miért is

Singer beszüntette azokat egy időre. A reményről azonban nem mondott le, mert hiszen a Szelence patak elég bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy e vidéken okvetlenül kell nagyobb mennyiségű petróleumnak lenni s valószínű, hogy az addigi csekély eredményt nem a petróleumhiány, hanem a furási pontok célszerűtlen megválasztása, vagy pedig a nem elegendő mélyre furás okozhatták. E föltevés valószínűségét igazolni látszik azon tapasztalati tény, hogy a petróleum rendszeresen homokkőekben fordul elő nagyobb mennyiségben, a homokkőek pedig nem képeznek összefüggő rétegeket, hanem kisebb, nagyobb lencsákat, s nem is egy szintben fekszenek, hanem különböző magasságokban, minek folytán a véletlen elsőrangú szerepet játszik a nagyobb mennyiségű olajat tartalmazó rétegek feltalálásában.

A legújabb kutatásokat s furásokat 1900. február havában Vargha Sándor bánya-igazgató vezetésével kezdték meg ismét, most már nagyobb sikerrel. Egyik kutat a másik után furtak kisebb-nagyobb mélységig s ma már 20 kutból szivattyuznak több-kevesebb olajat.

A kutaknak a mélységei 100 és 300 méter között váltakoznak s a petróleum itt homokos agyagban fordul elő. Mivel pedig az amerikai olaj-vidékek nyújtotta tapasztalat szerint „nincs érdemes kőolajlelet homokkő előfordulás nélkül“, azért azt következtetik, hogy e 100—300 méter mély homokos agyagban levő petróleum nem itt képződött, hanem ide alsóbb rétegekből hasadékokon és átszivárgás útján jutott fel. E feltevés helyesnek tartják a telepen megfordult geológusok és szaktekintélyek. Így Gesell Sándor m. kir. főbányatanácsos és dr. Tietze Emil, a bécsi geológiai intézet igazgatója (utóbbi már több mint 30 éve foglalkozik a petróleum rétegek tanulmányozásával) 1903-ban látogatták meg a telepet és mindketten átlag 800—1000 méter mélységben tételezték föl az eredeti petróleum tartó réteget és e réteg petróleum tartalmáról a legkedvezőbben nyilatkoztak. Ezen föltevésük és nyilatkozatuk alapján már most újabb kutak furásánál nem törődnek a 100—300 méternyi rétegben található petróleummal, hanem ezen rétegen egyszerűen keresztül hatolnak és a kutakat a valószínűség szerinti eredeti petróleum rétegeig, 800—1000 méter mélyig fogják lefurni. Egy ilyen mélységű kut már majdnem teljesen el is készült, de szerencsétlenségre a mélyebb rétegek addig ismeretlen volta következtében fellépett nehézségek, valamint a furásnál alkalmazott egyikének vigyázatlansága folytán éppen akkor dugult be a kut, mikor a legszebb remény kezdett valóra válni. — Ugyanis, midőn 780 m. mélységig lefurtak és a furót felhúzták, a petróleum szökőkút módjára nagy robajjal s olyan erővel tört fel, hogy a munkások és az éppen ott időző lengyelek elfutottak a kuttól, miközben a petróleum mintegy 50 m. magasra szökve fel, nagy mennyiségben folyt ki. — A kut az első órákban óránként átlag 1½ vagon (100—150 q) olajat szolgáltatott. Sajnos, csak rövid ideig, mert nemsokára víz tört be a kutba, (a víz legnagyobb ellensége a petróleumnak) s ezt kellett volna elzárni, mikor is az elzárást cölöz munkálatok közben a csövek leszakadtak, s a kutat eldugaszolták. A leszakadt csövek felhúzása céljából foganatosított mindennemű mentő kísérlet meddő maradt s a kút, melynek furása mintegy 250.000 koronát emésztett föl, hasznavehetetlené vált végképpen.

A bedugult kut, — bár véletlenül — a legcélszerűbb ponton lett furva. Ugyanis a petróleumtartó rétegek ritka esetben vízszintes helyzetűek, hanem a legtöbbször, mint minden réteg, többé, kevésbé ferde helyzetűek. Ha a kut ferde helyzetű rétegre talál, két eset lehetséges: t. i. vagy a réteg felső részébe nyulik le, vagy pedig a középső, illetőleg az alsó részébe. Mivel pedig tudvalevően a nyers petróleumból különböző könnyű gázok (legnagyobb részben a metán sorozat legalsóbb rendű tagjai) szállanak fel, e gázok a ferde helyzetű réteg felső részében gyűlnek össze s az alsó részben levő folyékony petróleumra állandó nyomást gyakorolnak. Már most, ha a kut a réteg felső részét éri, csak gáz fog feltörni s a gáz elszállása után még tovább kell furni, hogy szivattyuzni lehessen. Ellenben, ha a kut a középső vagy alsó részébe ér le, az alsó részben összegyűlt petróleumot a felette levő gáz, ha elegendő mennyiségben van, nagy nyomásánál fogva a kuton keresztül a föld felszínére hajtja mindaddig, míg a kutban levő

petróleum-oszlop egyensúlyt nem tart a gáz nyomásával, ilyenkor a petróleumot csak azután kell szivattyuzni. Az ilyen kut amellet, hogy egyideig önműködőleg hozza felszínre az olajat, azért is előnyös, mert addig, míg önmagától ömlik, aránytalanul nagyobb mennyiségű olaj jön felszínre, mint a szivattyuzással. — Ilyen kut volt a szerencsétlenül bedugult, és éppen azért ettől 30 méter távolban furják most a második mély kutat, hogy így még a rétegnek ugyanarra a részére találjanak rá.

Egy-egy 800 méteres kut furási költségei, bele számítva a csővezést is, méterenként átlag 160 korona, azaz összesen 128000 koronát tesznek ki.

Ez időszert 20 kut van működésben, azaz 20 kutból szivattyuznak petróleumot és pedig úgy, hogy egyszerre csak a kutak felől szivattyuznak, a másik fele pedig ugyanazon idő alatt tisztítás alatt van. A működésben levő szivattyukat egy központhól mozgattatják olyképen, hogy a gázmotor lendítő kerekének szíjzajzata egy a lendítő kerekénél jóval nagyobb átmérőjű vízszintes tengelyű kereket mozgat, mely kerek tengelyén mindkét oldalon 180° távolsággal egy-egy forgató kar van s e forgató karokra akasztott láncok egy vízszintes helyzetű nagy kereket váltakozó irányban ide-oda mozgatnak, mikor is e váltó kerek pereméről minden irányban elnyúló láncok a szivattyukat hozzák működésbe. E váltó kerekre tetszésszerinti számú szivattyu láncot akaszthatnak a szükséghez képest egészen addig, míg csak a motor munkaképessége teljesen ki nincs használva.

Minden kut mellett külön tartály van a kiszivattyuzott petróleum számára, s a tartály fölött gazométer. Az egyes tartályokban összegyűlt petróleumot egy gőzszivattyu a teleptől mintegy két kilométerre levő országút melletti nagy resevoirba gyűjti össze, honnan most még tengelyen, állati erővel, a muraszerdahelyi vasuti állomás mellett levő főgyűjtőbe szállítják. Mihelelyest azonban a most furás alatt levő mély kutak a hozzájuk fűződő várakozásnak megfelelő mennyiségű petróleumot adnak, azonnal kiépítik a petróleumot összegyűjtő esőrendszer egészen a muraszerdahelyi vasuti állomásig. A napi termék ez idő szert a sekély kutakból 40—60 q; 2 évvel előbb átlag 100 q-a volt.

A kutakat rendszeren 8—8 napi időközben tisztítani kell. Ugyanis a kut aljában lennyi idő alatt nagy mennyiségű parafin gyülemlik össze, mely azután megakadályozza azt, hogy a petróleum a szivattyuhoz folyhasson. Mikor ez bekövetkezik, vagyis midőn a szivattyu már alig, vagy semmi petróleumot sem tud felszínre hozni, akkor az egész szivattyu készüléket felhúzzák és a kut fenekén összegyűlemelt parafint a furásoknál is használatos kiemelő kanálakkal kiszedik. Ha pedig esetleg a parafin még a kut alsó részén levő nyílásokat is úgy elzárta volna, hogy tőle a kutba sem folyhat be a petróleum, akkor a parafin kiemelése után a kutba forró gőzt boacsátanak, mely azután a kut likaosait szabaddá teszi. Hogy ezt a tisztítási műveletet s az esetleg bekövetkező javítási vagy tovább furási munkálatokat kényelmesen eszközölhessék, minden kut fölő 10—15 m. magas három láb állványt készítenek. Ez állványoknak a csucsában levő csiga közvetítésével húzzák fel a szivattyukat, kanálazzák ki a parafint s végzik a továbbfurási munkálatokat.

Bárha a most furás alatt levő mély kutak kielégítenék a hozzájuk fűződő várakozást! Ez nemcsak a petróleumnak Magyarországon nagyobb mérvű előfordulása szempontjából, hanem helyi érdekből is kívánatos, legalább e vidék szegény népére is jobb napok virradnának.

Dékány Mihály.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Viharos közgyűlése volt Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületének a mult esütörtökön.

A mult évi zárszámadás volt napirendre tűzve, amelynek egyes tételeit már a számvizsgáló bizottság, valamint a jogügyi és pénzügyi bizottságok is kritika tárgyává tették s jelentéseikben fel-tárták a számadás hiányait.

Ezek a hiányok legnagyobb részben a helytelen könyvelésre vezethetők vissza, amely a város vagyoni állapotát nem a tényleges állapotnak megfelelően tünteti fel.

A régi gyakorlaton alapuló könyvelési hibák

s hitel tullepések miatt a képviselő testület több tagja a polgármester felelősségét hangoztatta.

Élénk, majd később izgatott vita fejlődött ki. A polgármester hevesen védekezett a támadások ellen, amelyekben személyes vonatkozásokat keresett. A hangulat mindinkább izgatottá vált, vádak és szemrehányások hangzottak minden oldalról; a polgármester izgatott hangulatában tett rendutasításait a képviselők felháborodással fogadták s terrorizálási kísérleteknek minősítették.

A közgyűlésen egyik izgalmas incidens a másikat érte. A legkínosabb volt az a jelenet, amikor Polgár Béla, a hírhedtté vált »Szálló levelek« szerkesztője, aki lapjában a polgármestert kiméltelenül támadta, megjelent a tanácskozási teremben. Polgár Béla jelenléte feszélyezte a tanácskozást, a polgármestert pedig valósággal dühre lobbantotta azzal, hogy valami megjegyzést tett s a számításokba is beletekintett. Figyelmeztette a hallgatóság ezen egyetlen tagját, hogy a tanácskozásba beleavatkozni nem szabad.

A közgyűlés nyilvános; nekem, mint hírlapírónak jogom van itt lenni — válaszolt a »Szálló levelek« szerkesztője.

Erre Várhidy Lajos polgármester azt jegyezte meg, hogy a nyilvánosság jogán felelősséget nem tűr s ha újból közbeszól, ki fogja vezetni.

— Azt próbálja meg! — hangzott a válasz.

A polgármester az ülést felfüggesztette s telefonon felhívta a helyettes rendőrkapitányt. Mire azonban a kapitány megérkezett, az egyetlen hallgató saját jószántából elhagyta a termet.

A városkapitány azonban ott maradt s akadt képviselő, aki azt hitte, hogy a polgármester marasztalta meg. Kifogásolták a jelenlétét, ami újabb izgalomra adott okot.

Igy folyt le, folytonos idegeskedés, izgalom és kölesönös vádaskodás között a közgyűlés, amely délután hat órakor ért véget anélkül, hogy határozott volna a zárszámadások felett. A polgármester minden felszólalást személyes támadásnak minősített, mindenben tendenciát látott. A képviselők nagy része egy ízben a tanácskozást félbe akarta szakítani. A higgadtabbaknak alig sikerült őket visszatartani, hogy a termet el ne hagyják.

A dolgok érdemleges részét tekintve, alig volt oka ekkora felháborodásra akár a polgármesternek, akár a képviselőtestületnek. A kritika súlypontja a helytelen könyvelésen feküdt. Igaz, hogy a városi gazdálkodás egyik-másik ágát is kifogásolták, de hütlenséggel senkit sem vádoltak. Egy régi és helytelen gyakorlat megszüntetése, reális vagyommérleg összeállítása volt a cél, hogy a polgárság tisztán lássa a város anyagi helyzetét. Kellő higgadsággal könnyű lett volna célt érni.

A vita lényegét a következőkben közöljük.

A közgyűlés megnyitása után Simonffy István ellenőr felolvasta a számvizsgáló, a jogügyi és pénzügyi bizottságok jelentéseit, a város házi pénztára számadásának s az összes alapoknak összegeit, valamint a tanácsi előterjesztést.

A számvizsgáló bizottság jelentésének egyik lényeges pontja volt az, hogy a város számadásaiban és vagyonn mérlegében évről-évre nagyobb mérvű behajthatatlan követelések s értéktelen papírok szerepelnek, amelyek csak névleg képezhetik a város terhére kimutatott hátralékok fedezetét; továbbá hogy a zárszámadások maradvány összege a jövő évi költségelőirányzatba át nem vitetik.

A jelentés kifogásolja az egyes rovatoknál mutatkozó hitel-tullepéseket.

A tanácsi előterjesztés a számadások elfogadását s a felmentvény megadását javasolta azzal, hogy a számvizsgáló bizottság a hátralékok át-vizsgálásával bizassék meg s a behajthatatlan követelések leírása iránt tegyen előterjesztést.

Faragó Béla v. képviselő szólalt fel s a zárszámadást és a vagyommérleget beható bírálat tárgyává tette. Legelső sorban arra utalt, hogy a költségvetésben előirányzott összegek alig néhány címnél folytak be, tehát a költségvetés nem reális. Ellenben a kiadások szaporodnak. Mindezek azt bizonyítják, hogy a városi gazdálkodás helytelen s Zalaegerszeg a rendezett tanács nagy költségeit nem bírja el. Kifogásolja a hitel tullepéseket s különösen azt, hogy a zárszámadás maradványa a jövő évi költségvetésbe nem vitetik át, ami a pótdadó kulcs megállapításánál a polgárok hátrányával jár, mert a pótdából fedezendő összeg az előző évi maradvány figyelme kívül hagyásával határozzatik meg; számadatokkal igyekezett kimutatni, hogy a város tulajdon-

képpen deficittel zárta a múlt esztendő, mert a 40684 K 67 f hátralék fedezete csak papíron van meg, miután a 61776 K 83 f behajthatónak jelzett hátralék nagy része behajthatatlan s a kétes értékűnek feltüntetett 9850 K 32 f követelés pedig számításba sem vehető.

Kifogásolta a vagyommérleg összeállítását, amely 1,346.937 K 90 f tiszta vagyont tüntet fel, amely összeg hatvanezer koronával meghaladja a múlt évben feltüntetett vagyont, jóllehet a város vagyoni helyzete legfeljebb azon 12 ezer koronával javulhatott, amelyet az utolsó évben adósságából törlesztett, de ezt ellensúlyozza az épületek értékének csökkenése. A vagyonn mérlegben szerepelnek a kétes követelések, valamint 220.000 K összegben a teljesen értéktelen vasuti törzsrészevények is. Az épületek értékcsökkenését nem vették számításba. — A téves adatok s reális értéket nem képviselő tételek miatt a mérleg hamis képet tüntet fel a város vagyoni helyzetéről s anyagi erejéről; megtevesztik a polgárságot s a képviselőtestületet.

Kifogásolta a városi téglagyár házi kezelését, amely nem csak hogy nem jövedelmezett, hanem három év alatt a forgó tőkét 15000 K-t is felemészítette. Elvből ellenzi, hogy a város bármely vállalatot házilag kezeljen s a téglagyár hasznosbérbe adását javasolja.

A zárszámadás meggyőzte arról, hogy Zalaegerszeg a drága r. t. városi szervezet terheit nem bírja el. Az igazgatási költségek jóval meghaladják a 30 ezer koronát.

Faragó Béla tehát azt indítványozza, hogy a zárszámadást a képviselőtestület ne fogadja el; azt utasítsa újra a bizottságokhoz, hogy tételről-tételre vizsgálják át; a behajthatatlan követelések leírása iránt tegyenek előterjesztést; az alapok számadásai nyomassanak ki, hogy azokat a képviselőtestület tagjai tanulmányozhassák; a vagyommérleg reálisabban állíttassék össze s küldessék ki egy bizottság a célból, hogy Zalaegerszegnek nagyközségié váló visszafejlesztését megfontolás tárgyává tegye.

A terjedelmes felszólalás egyes pontjaira Simonffy István ellenőr igyekezett válaszolni; de hamar elvesztette a fonalat s a tanácsi előterjesztést a polgármester védelmezte. Utalt arra, hogy a zárszámadás a régi gyakorlatnak megfelelően van összeállítva s annak technikus hibáiért őt felelősség nem terhelheti, mert minden közegének s az igazgatás minden szervének munkáját maga nem végezheti.

Hosszas és meglehetősen izgatott vita indult meg afelett, hogy a polgármester felelőssége mire terjed ki.

A további vitában részt vettek dr. Czinder István, dr. Jámor Márton, Baly Béla, Udvardy Vince, Soroncz József, Vörös Gyula, továbbá dr. Csák Károly, aki különösen a téglagyár ügyével, a rendkívüli kiadásokkal s a város visszafejlesztésével foglalkozott. Faragó Bélával szemben azt indítványozta, hogy a múlt évi számadásokra a felmentvény adassék meg, de bizottság küldessék ki, hogy a jövőre nézve helyesebb számtartási elveket állapítson meg s a kétes követeléseket átvizsgálja.

A polgármester három és fél órai vita után feltette a kérdést: elfogadják-e a képviselőtestület a tanács előterjesztését. Egyhangú »nem« volt a válasz.

— Mit határoz tehát a képviselőtestület a zárszámadásra vonatkozólag? — tette fel a kérdést a polgármester.

A képviselők az indítványok szavazás alá boesátását sürgették.

A polgármester Faragó Bélát indítványának megismétlésére szólította fel, amire Faragó avval válaszolt, hogy indítványát már előbb megtette, kéri azt szavazás alá boesátani.

Erre Várhidy Lajos polgármester kijelentette, hogy a zárszámadást leveszi a napirendről s a közgyűlést bezárta.

A közgyűlés izgatott hangulatban s elégedetlenül oszlott el.

† Csertán László.

Kidőlt a vármegye közéletének egy erős oszlopa. Évről-évre eltűnik közülünk a régi gárda egy-egy tiszteletreméltó tagja; gyérülnek azoknak a sorai, akik még az ősi erkölcsökben, a vármegyei nemes középosztály hagyományaiiban nevelkedtek s azokban megmaradtak életük végéig.

A mai kor fia 'nem érti meg a patriárkális erkölcsöket, de önkéntelen tisztelettel hajtja meg a fejét azok előtt, akik nem hódoltak meg az új idők hálványainak, mert érzi, hogy az ősi tradíciók férfainak lelkében több volt a nemes vonás, jellemében több volt a szilárdság és szívében a jóság, mint ennek az önzéssel és tülekedéssel teljes kornak modern eszmék és jelszavak után futó gyermekeiben.

Keményebb volt a derekuk és lágyabb a szívük azoknak a régi jó embereknek, akik eszményeiket egy pillanatra sem áldozták fel a nagyra-vágyásnak s az önzésnek; akik a boldogságot s megelégedést az emberek szeretetében keresték.

Ezek közé tartozott Csertán László, aki tegnap reggel örökre behunyta szemeit s megtért az Urhoz.

Gyászt öltött a nemesapáti kuria, amelynek ajtaja nyitva volt szegénynek, gazdagnak. De nyitva volt a gazda szíve is. Nem ment el onnét barátságos szó, vigasztalás, segítség nélkül senki.

Az a fehérre meszelt ház, a nemes egyszerűség, a puritán életmód kifejezete Csertán László egyéniségének nemes vonásait. Mintha a régi jó táblabírák korába tért volna vissza a vendég, mikor a ház küszöbét átlépte. Öszinteség, barátság, kerészetlen egyszerűség fogadta, de a gazda, aki maga igénytelen volt mint Cincinnatus, fényűző volt abban, hogy minél többet adhasson azoknak, akik házában szeretetet, barátságot, vagy segítséget kerestek.

Családot nem alapított, mégis népes volt a háza. Szeretettelől kijutott családjá minden tagjának, de maradt azért minden jó ember számára. Keresztfiainak, lányainak száma légió. És mind szerette, mind ragaszkodott hozzá, mert megérezte azt a melegséget, amely a jó keresztapák szívéből feléjük áradt.

Könyezve áll a koporsó mellett nem csak a család minden tagja, hanem sok ezer ember. A jó szív fénye keresztvilágítja a sír éjszakáján is.

A közéletben évtizedek óta részt vett. Nem kereste a vezető szerepet, mégis vezér lett. Az a tisztelet, amely körülvette, az elvűség, amely szereplését uralta, nagy befolyást biztosított neki. A politikában s a megyei életben egyaránt törhetetlenül kitartott elvei mellett. A 48-as tradíciók, amelyeket dicső emlékeztető atyjától örökölt, lelkesítették mindig. Nem volt megalkuvó természet. Nem tért le elvei ösvényéről egy lábnyomot sem. Magyar ember volt lelkének minden erejével; patriárkális magyar ur volt minden cselekedetében.

Erőtéljes alakja olyan volt, mint a törökverő ösöke; szíve, lelke azonban gyengéd maradt késő aggkoráig.

Nem tántorította el a rohanó idő; változatlan maradt mindvégig. Nem tanulta meg soha a mai kor törekvéseit: a nagyra-vágyását, haszonlesést; de nem feledte el soha azokat a hagyományokat, amelyekben nevelkedett.

Legyen áldott emlékezte.

— Csertán László élete utolsó évéig nem ismerte a betegséget. Vasszervezete volt. Alig néhány hónapja betegeskedni kezdett. Utőere elmeszesedett s a gyógyíthatatlan betegség legyőzte az erős szervezetet. Környezete tudta, hogy nincs számára gyógyulás, de nem hitte senki, hogy a katasztrófa ily gyorsan bekövetkezzék.

A temetés május 1-én délelőtt 10 órakor lesz Nemesapátiban.

A család gyászjelentése a következő:

Alulírottak fájdalomteljes szívvel jelentik a felejthetetlen drága testvérnek, sógorának és nagybátyának, Csertán Lászlónak folyó évi április hó 29-én reggel 5 órakor életének 70-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme folyó évi május hó 1-én d. e. 10 órakor fog a nemesapáti sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat 1905 évi május hó 1-én d. e. 9¹/₂ órakor fog a nemesapáti plebánia templomban a Mindenhatóknak a megholt lelke üdvéért bemutatni. Nemesapáti, 1905 évi április hó 29. Áldás és béke lebegjen drága hánvai felett! — Csertán Károly testvére, Sümeghy Magdolna sógorője, Csertán Ferenc, Csertán Sándor, Csertán Elek unokaöccsei, Csertán Margit unokahuga, Vizlendvay Sándor unokaöccse, Csertán Ilona és férje: dr. Plihal Viktor és gyermekeik: Plihal Erzsébet, Plihal Évi.

Hivatalos-rovat.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1905-ik általános védhímlő oltások f. évi április 29-től kezdve minden szombaton d. u. 2 órakor az ovoda földszinti termében, — az újraoltások pedig f. évi április 28-tól kezdve minden pénteken d. u. 2 órakor az elemi iskolában fognak a városi orvos által eszközöltetni.

Felhívja a tanács az érdekelteket, hogy oltásra kötelezett gyermekeiket lehetőleg tisztán öltöztetve, velük a kitűzött helyen és időben annál inkább megjelenjenek, mert elmaradás esetén egyszeri megintés után az 1887. évi XXII. tc. 11. §-ában megszabott fokozatos büntetéssel fognak sújtani.

Zalaegerszegen, 1905 évi április 19-én tartott tanácsüléséből.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

Ev. ref. istentisztelet. Ma délelőtt 10 órakor ev. ref. istentisztelet lesz a kereskedelmi iskola rajztermében, amely alkalommal Dezse Dániel barabásszegi lelkész az urvaesortát fogja kiosztani.

A hercegprímás Füreden. Vaszary Kolos biboros hercegprímás kedden reggel Balatonfüredre utazott. Kisérétében voltak dr. Andor György primási titkár, dr. Jordán kezelő orvos és az ápolónője. Az egyházfejedelem körülbelül augusztus hó közepéig marad Balatonfüreden.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Práger Samu újvidéki adóhivatali ellenőrt a zalaegerszegi adóhivatalhoz első osztályú ellenőrré nevezte ki. Az új ellenőr ma veszi át hivatalát.

Megerősítés. Az igazságügyminiszter Fábrián Károly helybeli kir. törvényszéki irnokot jelen állásában megerősítette.

Eljegyzés. Szinger Miksa helybeli rőfös kereskedő eljegyezte özvegy Grünwald Józsefné leányát Katicát.

Grész Ernő esáktornyai állami tanítóképző-intézeti tanár eljegyezte Láng Mihály pápai áll. tanítóképző-intézeti igazgató leányát, Teruskát.

Tankó Péter esáktornyai áll. polg. isk. tanár jegyet váltott Simon Margit kisasszonnyal Hódmezővásárhelyen.

A zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör április hó 30-án délelőtt tizenegy órakor az ipartestület székházának nagytermében tartja évi közgyűlését, melyre a kör összes tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Tárty: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Jelentés a pénztár állapotáról. 4. Esetleges indítványok.

Zrinyi ünnepély. Zrinyi Miklósnak, a költőnek és hadvezérnek emlékoszlopot állított a múlt évben Muraköz hazafias közönsége s múlt év június 12-én avatta föl az emlékoszlopot nagy és fényes ünnepség keretében. Zrinyi Miklós történelmi nagyjaink közé tartozik, így tehát ő az egész nemzeté, mindazonáltal legközelebb áll hozzá mégis muraköz hazafias közönsége, kinek földesura és kapitánya vala egykor. E közelebbi vonatkozás érlelte meg a esáktornyai áll. tanítóképző tanári karában azon eszmét, hogy Zrinyi Miklós a költő és hadvezér emlékéért ezentul évenként megfogja ünnepelni. Ez ünnepelés általánosítására felhívta a esáktornyai és környékbeli más intézeteket is, minek alapján május hó 1-én, Zrinyinek a születésnapján Zrinyi-ünnepélyt tartanak a esáktornyai és környékbeli iskolák az „Emlékoszlop” előtt. Az ünnepély délelőtt fél 10 órakor kezdődik. A műsor a himnusz és szózat elénekléséből, egy tanítóképző-intézeti növendék alkalmi beszédéből és a helybeli áll. polg. fiu és elemi iskolák egy-egy növendékének szavaltatából fog állani.

Dr. Király Mór temetése. Husvét vasárnapján temették el dr. Király Mór alsólendvai járás-orvost, tb. megyei főorvost. A temetésen impozánsan nyilvánult meg a részvét. Néhány ezer ember kísérte a koporsót. Képviselve volt minden társadalmi osztály. Minden rangú és rendű ember mély részvételt adta meg a végső tiszteséget a jó öreg doktornak. A sírnál dr. Rudolf Antal alsólendvai rabbi mondott megható gyászbeszédet.

Korai halál. A zalaszentgróthi plebániához tartozó Udvarnok község osztálytanítója Faragó

Ilona élete 20-ik és tanítóskodásának 2-ik évében rövid de súlyos betegség után szülőinek karjai között, Kecskeméten, hová egy héttel előbb halálos kórral haza utazott, f. hó 18-án meghalt. Sneller Jenő szentgróthi plebános a a mult napokban tartott iskolaszéki gyűlésen megható beszédben méltatta a korán elhunyt tanítónő kiváló tehetségét, szorgalmát és az osztályában elért szép sikereit; jegyzőkönyvileg fejezvé ki az udvarnokai iskolaszék fájdalmát kiváló tehetségű tanítójuk elvesztése felett.

Halálozás. Weismayer Márk 80 éves korában Nagykanizsán elhunyt. A megboldogult atyja volt Dr. Villányi Henriknek, a „Zalai Közlöny” szerkesztőjének.

Szinészet. Szilágyi Dezső, a Zala, Somogy, Baranya és Tolna vármegyék területére engedélyt nyert színigazgató, május hó 16-án Zalaegerszegre jön jól szervezett társulatával. Az előleges jelentést már kibocsátotta s Márkus Sándor titkár a mult héten bérleteket gyűjtött. A társulatot az Irodalmi és Művészeti kör is támogatja, mert az információk kedvezők. A kör fenntartotta magának a jogot, hogy a műsoron változtasson s a bérelő közönséget biztosította, hogy bérletben újdonságokat és jobb darabokat kapjon. Bérelni lehet az Irodalmi és Művészeti kör titkárnál és pénztárnokánál. — Szilágyi társulatáról elismerő nyilatkozatokat hallottunk. A zalaegerszegi idényre katonazenekart szerződötetett s teljes társulattal jön be hozzánk.

Az automobil áldozata. Franz Lajos nagykanizsai gyáros a mult héten Zalaegerszegre rándult át automobilján. Este 9 óra körül ért a város végére. Bőrhöz István szállodai szolgál az uton bandukolt, amint utólagosan megállapították, teljes részeg állapotban. A szerencsétlen ember valószínűleg az automobil rohanva közeledő lámpáit bámulta, eközben megbotlott egy kavics-halmos s épp abban a pillanatban zuhant az országútra, mikor az automobil oda ért. A rettenetes sulyu kocsit Bőrhöz mellén ment keresztül s összezuarta a mellkasát. Beszállították a kórházba, ahol néhány órai kínos vergődés után meghalt. A rendőrség megindította az az eljárást annak megállapítása végett, hogy a szerencsétlenséget véletlen, vagy gondatlanság okozta-e? — Annak a szerencsétlen embernek a halála arra figyelmezteti a hatóságokat, hogy az automobil menetességének szigorú korlátozása még akkor sem felesleges, ha az egész vármegyében csak egyetlen egy gépkocsi van. Az eset körülményei arra engednek következtetni, hogy Bőrhöz a véletlennel s a szesznek lett áldozata, de a véletlenségnek nincs akkora tere, ha a gépkocsi legalább a városok határában minimális sebességgel halad.

Tűz. Bakács József gyümölcshegyi lakosnál tűz ütött ki s elégett a lakóház teteje, egy pajta a benne levő gazdasági eszközökkel és a sertés öl. A kár 660 korona. A tűz gondatlanságból eredett. Ugyanis a tulajdonos és felesége a gyermekeket egyedül hagyták a lakásban, miközben a takaréktűzhelyen tűz égett. A tűzhely bádog kéménye a falon keresztül nyult ki a szabadba és a zsuptetőzet ereszé alatt végződött; a csőből szikrák szálltak ki s ezektől a zsuptető tűzét fogott. Mire észre vették, már az egész tetőzet lángokban állott. Szerencsére az egyedül hagyott gyermekek kimenekültek az égő épületből.

Szenatolvajok. Hét vagyons beesehelyi gazda már több ízben megdézsmálta özv. Szalacsy Farkasné szénáspajtáit, míg végül rajta vesztettek az éjszakai kirándulásokon. Zab Ignác erdőkerülő lesbe állott s rápuskázott a tolvajokra. Bódi János beesehelyi lakos tüdejét keresztüljárta a srét s összerogyott. A esendőrség aztán össze-szedte az egész bandát.

Pincetörés. Szencsár József zala-koppányi lakos hegyi pincéjébe nagycaütörtökre virradó éjjelen eddig ismeretlen tettesek betörték és 3 akó borát elvitték. A zala-koppányi hegyben ez rövid idő alatt már a második eset. Ugy látszik, mire a borterme s a rekonstruált szőlő-hegyeken visszatér, megújul a fokosok és pincetörések fénykora is hozzá.

Ruhalopás. Özvegy Holeczer Ferenoné helybeli lakos fiának a ruhaneműit a konyhában, egy szegre akasztva szokta tartani. Egyik éjjel ismeretlen tettes behatolt a konyhába, összeszedte a fiúnak összes ruhaneműit és ellopta. Mire a károsult észrevette s a rendőrségen feljelentést

tett, a tolvaj már árkon-bokron tul volt a ruhaneműekkel.

Talált leány. Egy 13 évesnek látszó horvát anyanyelvű ismeretlen leánykát találtak s átadták a rendőrségnek. Itt tolmács utján kikérdezte, Leszár Cilinek nevezi magát, azonban sem szülőinek nevét, sem illetőségi helyét megmondani nem tudja. A rendőrségen tartják mindaddig, míg vagy hozzátartozóit, vagy illetőségi helyét megállapítani lehet.

Meggyuladt kocsi. Keszthelyen a téglagyárnál meggyuladt egy teherrel megrakott szekér. A rakományt gyorsan ledobálták a kocsiról, amely teljesen elégett.

Nemzetközi állatorvosi kongresszus. A Baden-Badenben 1899. évben megtartott legutóbbi nemzetközi állatorvosi kongresszus a magyar királyi kormány meghívására folytatn elhatározta, hogy VII. összejövetelét Budapesten 1905 évi szeptember hó 3—9-ig fogja megtartani. Tártyai az állategészségügyi, közegészségügyi s állatgyógyászati kérdések beható megvitatása. Résztvehetnek a hatóságok kiküldöttei, az egyetemek, állatorvosi és gazdasági főiskolák, egészségügyi intézetek, állatorvosi- és gazdasági egyesületek kiküldöttei, állatorvosok s orvosok mint rendes tagok; gazdák és gyógyszerészek mint rendkívüli tagok. Tagsági díj 20 korona.

Magyar gyártmányú egyiptomi cigaretták. Az igények emelkednek s az izlés finomodik minden téren. A dohányzók mindjobban fogyasztják a drágább külföldi gyártmányokat, amelyeknek behozatala a kinstárnak is tetemes kiadásba kerül. A pénzügyminiszter tehát megbizta a temesvári dohánygyár igazgatóját, Schedwitz Gyulát az egyiptomi cigaretták gyártási módjának tanulmányozásával. A tanulmányozás megtörtént, s a temesvári dohánygyár már el is készítette a próba cigarettákat. A próba eredményétől függ tehát, vajjon fél árban — mert hiszen a hazai gyártmányok fele árban lesznek kaphatók — élvezhetjük-e közel jövőben a finomabb cigarettákat.

A tüdővész pusztítása. A mult napokban megjelent statisztikai kimutatás szerint mult év december havában hazánkban 6025 ember halt el tüdővészből. — Ebből az óriási számból esik Dunántulra 911 és pedig Zalavármegyében 129, Veszprém 62, míg Vas megyére 123, Somogy 128, Baranya 191, Tolna 85, Sopron 76, Komárom 61, Fehér 58, Győr 49 és Mosonmegyére 33.

A választás reformja. A képviselőház által elfogadott utasításnak megfelelőleg a belügyminiszteriumban a legszélesebb körű előmunkálat folyik a választási törvény módosítása tárgyában és pedig a választási jog kiterjesztése szempontjából. A belügyminiszteriumnak nagymennyiségű összegyűjtött adat áll rendelkezésre a választói jogosultságnak most meglévő összes alapjaira nézve. Főként igen becsesek a választási cenzus leszállítására vonatkozó adatok. Ezek alapján dolgozzák ki a reformjavaslat-tervezetet. A nagy gondot és a legfigyelmelebb körültekintést igénylő javaslattervezeten most dolgoznak.

Kiss szerencsése Nagy! A m. kir. osztálysorsjáték keddi befejező húzásán a 600.000 koronás jutalmat és az 5000 koronás főnyereményt a 82621 számú 1/4-ben eladott sorsjeggyel ismerő a hirneves Kiss Károly és társa Bpest., VII., Erzsébet-körut 19. szerencsés vevői nyerték, hol immár harmadszor nyerték meg a 600.000 koronás jutalom nyereményt.

Baromfitenyésztő és értékesítő részvénytársaság. Az ország több neves baromfitenyésztője elhatározta, hogy részvénytársasági alapon nagyobb szabású baromfitenyésztő és értékesítő-telepet létesít. E tárgyban értekezlet volt a Köztelken, amelyen résztvett gr. Teleki Józsefné és gróf Teleki József is. Az értekezlet a társaság megalakulását kimondotta s elhatározta, hogy részvények jegyzésére május hó 2-ig tűz ki határnapot. Az érdeklődőkné a Baromfitenyésztők Országos Egyesület (Budapest, Köztelek) ad közelebbi felvilágosítást.

Döntés a munkakönyvekről. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter nem régiben elrendelte, hogy munkakönyvek tartalmának önkényes megváltoztatása közokirat hamisítás lévén, a kir. ügyességgel közlendő.

A közelgő permetezési idény alkalmából a t. szőlőbirtokos közönség figyelmébe ajánljuk a dr. Aschenbrandt-féle bordói por használatát. A jelesebb kül- és belföldi szakférfiak, tízezer ma-

gyar szőlőbirtokos nyilatkozatai egyértelműleg bizonyítják, hogy a bordói por a szőlő (és burgonya) peronosporájának legkitünőbb, legjobban tapadó és ezért legolcsóbb ellenszere. A magyar-óvári gazdasági akadémia növénykörtani állomása négy évi kísérletezés után véleményét a következő szavakba foglalta össze: »Az összes használatban levő permetező anyagok közt teljes részrehajthatlanul megadjuk az elsőszéket a bordói porból készült oldatnak. Kitünő tapadóképessége biztosítja használhatóságát, elterjedését ezen anyagnak, a mellyel az újabb permetező anyagok közül egy sem versenyezhet«. Hozzáátve azt, hogy a bordói por oldatának elkészítéséhez nem kell szakértelem s így ez a legegyszerűbb munkásra is rábízható, amellyel, hogy az oldat elkészítése csak néhány perccel vesz igénybe, ezek oly előnyök, melyek főleg szeszélyes időjárás esetén megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek.

Lépfene. Cseresnyés községben egy szarvasmarhán a lépfene állapított meg, miért is Drávaesány, Cseresnyés, Drávaóhid és Miksavár községekből lovak, szarvasmarhák és juhok Ausztriában május 29-éig nem szállíthatók.

Érsekújvári lóvásár. Huszonharmadik éve már, hogy a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a kor igényeinek teljesen megfelelő lóvásárt alapította. A megelőző 22 éven át tartott vásárok meggyőzték mindenkit arról, hogy a vásároknak kitünő anyag hajtatik fel s hogy a Duna balpartján a vásár az egyedüli, amelyen a lovakat jól lehet értékesíteni. Érsekújvár nemcsak a vele közvetlenül szomszédos megyék lótenyésztőinek képezi könnyen hozzáférhető központját, de a kereskedelmi világra nézve is — budapesti-bécsi fővonalba esvén — könnyű közlekedése folytán kedvező helyzettel bír. E vásár az évben mindeu bizony május hó 7 és 8-án fog megtartani. Azon híresztelések, mintha e vásár elhalasztatnék vagy pedig hogy az ott vásárolt lovaknak Ausztriába való kivitele megtiltatnék, alaptalanok.

Hasznos tudnivalók. Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van italul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószerül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékot hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy italul olyan víz használassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megölni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa. Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai Ágnes víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodszor, minthogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik. A mohai Ágnesviz fogyasztását különben és főként tavasszal, kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnesforrás a gyermeket és felnőttest bízatosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol kór tünetei, a melyeket a mohai Ágnes víz mérszertalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza. Házartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnes forrás különösen olcsón kapható.

Az érmelléki borok. Akinek alkalma volt az érmelléki borokat megbirálni, azok állítják legbiztosabban, hogy az ország területén ezek a valódi gyógyborok, mert nem savanyu, nem émelygős édes, hanem gyengén savanykás ize mellett rendkívül tüzes, erős és kemény borok, ebben rejlik a valódi gyógyereje, mert az egyedüli, amely a beteget felerősíti és felüdíti, az egészséges embert pedig felvillanyozza és megizmosítja, betegség ellen edzi és megerősíti. — Az »Érmelléki Első Szőlőoltványtelep« több mint ezer hektoliter saját termését minden évben családi fogyasztásra 50 liter és feljebb mennyiségben, hitele-

sített új hordóval együtt 50 fillérenként adja el, melynek mai számunk hirdetései rovatában közölt és ábrán is bemutatott »Szőlőlugast ültessünk« című hirdetésére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

Az olasz borbehozatal. Az olasz borvámklauza tudvalevően 1904 december 31-én megszűnt. Ennek a körülménynek kell tulajdonítani, hogy az olasz borbehozatal ez év január hónapjában mindössze 282 q-t tett ki. Ennek ellenében emelkedett a spanyol borok behozatala, amely januárban összesen 1139 q-t tett ki. A kedvezményes behozatali vám megszüntetésének nagy előnyét mi sem igazolja jobban mint az a körülmény, hogy az olasz borbehozatal tavaly január hónapban a kedvezményes 3.20 fritos vám mellett megközelítette a 60,000 q-t.

A szociáldemokrácia terjedése. Azokat, akik eddig közönyös szemmel nézték s ölbetett kezekkel szemlélték a magyarországi szociáldemokrácia térhódításait, keserűen kiabrándítja és gondolkodóba ejtheti a hazai szociáldemokrácia legujabban kiadott jelentése a pártnak egy éves működéséről. Legfőbb agitacionális eszköze a sajtó. Ezen jelentés szerint a szociáldemokratáknak van egy napilapja, egy német nyelvű központi pártlapja, mely hetenként kétszer jelenik meg s hetenkint egyszer megjelenő tót és román központi pártlapja. A vidéken két német és öt magyar heti, vagy havi lapja. Huszonnégy szaklapja, míg egy évvel ezelőtt csak tizenegy volt. Ezek közül az építőmunkások szaklapja 20,000 példányban jelenik meg.

Mühle magvai a kereskedelembe létező legjobb s kipróbált legtekélyesebb minőségűek. Ezek kiváltképpen udvari és urasági kertészek, ugyancsak jobb magánkertészek részére valók, a hol mindig a szép kiváltságoltjai lesznek óhajtvá. A zöldségfélék magvai, a főzések fajok kiválókat legjobb fajai, fajtiszták és megbízhatók, míg a mezőgazdaságiak legelsőrendű eredeti magvak, a melyekről képletekkel bőven ellátott nagy főkatalógust ingyen küld Mühle Vilmos, cs. és kir. udvari magszállító Temesváron.

Állategészségügy. Zalavármegye területén a legutolsó hivatalos statisztika szerint következő állati betegségek uralkodtak: Lépfene: Kislakos, Iborfia, Sárosd. Ragadós száj- és körömfájás: Karmacs. Ivarszervi hólyagos kiütés: Márokföld, Drávaszentmihály, Muraszterdahely, Zalaujvár, Pityeháza, Murakereszturkollászeg, Szepetnek, Becsehely, Pálfiszig, Alsódomboru, Domasinec, Kotor, Bak. Rühkór: Bödeháza, Dobronak. Sertésorbáné: Lentiszombathely, Gulács, Mindszentkálakifalud, Monostorapáti. Sertésvész: Drávaesány, Rigyác, Lendvaujfalud, Máhomfa, Felsőháthó, Igrice, Nagykapornak, Orosztonybak-saháza, Badaesonytomaj, Balatonudvari, Gyulakeszi, Nemespécseley, Szepezd, Tördemic, Apátfa, Besenyő, Boeföld, Botfa, Kiskutas, Ságod, Salomvár, Söjtör, Teskánd, Zalalövő, Zalaszentiván, Alsókustány és Felsőkustány, Túrje, Vindornyaszőllős, Zalabér, Zalaegerszeg községekben.

A Magyar Hírlap újítása. Érdekes hírt közölnek velünk a fővárosból. A Magyar Hírlap 15 éves fennállásának jubileumát azzal ünnepli, hogy f. hó 17-étől kezdve független politikai irányval reggel helyett este jelenik meg a fővárosban s reggelre odaér minden vidéki város vagy helységbe. Együttal a világlapok mintájára egy specialitást is létesít, mely abból áll, hogy minden érdekes eseményt fényképfelvételekben ad közre. Mutatványszámot egy hétig ingyen küld bárkinek.

A »Zenélő Magyarország« zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyamu 8. füzeté a következő érdekes zenemű újdonságokat közli: I. de Majo Leo »Fehér lilom« — Lis Blanche — Valse Boston, remek szép francia keringő. II. Palmer H. »Albumlap« — Albumblatt — hangulatos szalon darab zongorára. Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdekesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő füzetben, mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre (24 füzetre) 12 K, félévre (12 füzetre) 6 K, negyedévre (6 füzetre) 3 K. Egyes füzet 60 fillér. Előfizetni a most folyó II. évfolyamra valamint az előző évfolyamokra is a »Zenélő Magyarország« (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten VIII.

József-körút 22—24, hol egyttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megrendelhető.

A szembesítés.

Az öreg pandurőrmester másodmagával egy csavargót kísért az országon. Kora hajnal volt. A két pandur lóháton ült, a csavargó gyalogosan ballagott előttük. Fáradtak, kimerültek látszott . . . Panaszkodott hogy fájnak a lábai.

— Könnyű kigyelmegeknek lóháton.

A pandurőrmester nem minden málica nélkül válaszolt:

— Ez azért van, eesém, mert ha te ülnél lóháton, nagyon lóhátról beszélnél. Talán szóba se ereszkednél velünk . . .

— Abban igaza van kigyelmednek, — mondotta a csavargó röhögve.

Haladtak tovább. Közeledtek a városhoz. Az országút mellett, egy dombosabb helyen, néhány terebélyes nyárfa között egy kőkereszt emelkedett. Ezt a kőkeresztet — úgy tartják — kegyeletes kéz emelte. Annak a földbirtokosnak az özvegye, akit ezen a helyen gyilkoltak meg. Nagyon régen lehetett, az öreg pandurőrmester is csak úgy hallotta mesélni. Ki tudja, igaz volt-e, nem-e?

A pandurőrmester, ahogy a kőkereszt felé nézett, a tövében egy parasztasszonyt látott térdelni. Erősen odanézett. Szokatlanak találta. Azon a vidéken, az alföldön, az emberek vallásosak, de nem bigottak. Aztán se ünnep, se bucsu . . . Annak az asszonynak valami különös oka lehet, hogy kora virradatkor idejön imádkozni. Ünneplő ruha nincs rajta. Ez nem rendes dolog . . . Ha olyan nagyon rájött az imádság, — okoskodott a pandurőrmester, — otthon is megtehetné. Van templom mindenütt.

A vármegye öreg szolgálja gyanut fogott. Ugy, mint a vizsla, amikor szimat üti meg az orrát. Eszes, próbált ember volt. Rövidesen odaszólt a fiatal pandurnak:

— Józsi, kísérd be magad ezt az embert. Aztán kerüj vissza izibe. Addig én szeme közé nézek egy kicsit annak az imádságos asszonynak.

A fiatal pandur távozott a csavargóval, az öreg pedig leszállt a lóról s egy nyárfa mögé állott. Sokáig nézte a lesből a térdepelő asszonyt, de a kendőtől nem láthatta az arcát. Nagyon elmerültek látszott az ajtatosságban, hogy az iménti lódobogásra sem emelte föl a fejét. Még várt egy darabig, közelebb lépett a kőkereszt-hez:

— Hé, hugom, mondotta — de korán zavarod az Istent.

A térdepelő asszony riadtan emelte föl a fejét. — Nini, — folytatja a pandurőrmester, — csak most ismerlek rád. A Zsófi, a Szilas Dömötör menyecske-lánya. Hát bizony, kis hugom, nagyon megnyult ám az ábrázatod, a mióta nem láttalak.

Az asszony nem válaszolt. Ugy összeszorította vékony metszésű ajkait, hogy a szép arc egészen beletorzult.

— Valami bajod lehet, úgy sejtem, hogy ilyen messzire elköszálsz az imádságra. Igaz-e Zsófi?

— Igaz, — hangzott a halk válasz.

— Mi a bajod, hugom?

A fiatal parasztasszony nem válaszolt, csak fejkendőjét húzogatta előre.

— Nem szólsz? Pedig legjobb megmondani, — biztatta az öreg, — tudhatod, hogy mindig jó embere voltam és édes apádnak, meg az egész családnak.

— Tudom.

— Nohát.

Rövid szünet után az asszony megszólalt.

Zavartan, alig hallhatóan mondotta: A kis fiamért imádkoztam.

— Ugy? kis fiadért? Talán beteg az istenadta? Ugyan mibaja annak a porontynak?

— Nem tudom. Már három hete a kisujját sem tudja mozdítani. — A vén pandurőrmester mélyen fekvő szürke szemeiben alattomos mosoly csilámlott.

— Ugy a kis fiad? No, ha csak az a bajod, hugom akkor ugorj föl szaporán s ballagj vigan hazafelé.

Az asszony esodálkozva kérdezte: — Haza?

— Igen ám, mert egy órája sincs, hogy látam a kis fiadat. A falutokon jöttem keresztül. Megismertem.

Az asszony mélyen elpirult s két tenyerébe rejtette kigyult arcát. Sirva fakadt.

— Látod Zsófikám, — mondotta az öreg jóindulattal, a hazugsággal nem sokra megyünk, jóformán semennyire. Mégis csak legjobb, ha megmondod az igazat az öreg Bálintnak.

A asszony dacosan kapta föl a fejét s fölkelet.

— Jól van, Bálint bácsi, megmondom az igazat. — Ez okos beszéd.

Az asszony izgatott hangon, hadarva kezdett beszélni.

— Hát ugy van, tudja meg a dolgot Bálint bácsi, nem bánom, akármi lesz. Én az uramat akartam elemészteni.

— Elemészteni az uradat?

— Azt. Voltam is egy parasztasszonynál. Javasszonynál.

Erre a szóra az öreg pandur két szemöldöke mérgesen rándult össze, hogy szinte egymába ütődött. Tudta, hogy a javasszonynak nagyon végzetes szerepük szokott lenni a családi perpatvarokban. Az asszony izgatottan, zihálva folytatta:

— Ugy jöttem ide az Istent kérni, hogy vagy őt vegye el, vagy engem.

— Hát nem fértek meg együtt?

— Nem, sehogysem.

— Miért?

— Rébék miatt.

— Borzas Rébék miatt?

— Igen. Már félesztendeje, hogy jár utánna.

Tudják a népek, én meg viselem a szegyent. Az éjjel is ott járt annál a cédánál, borosan jött haza. Szidtam pirongattam. Még neki állt följebb. Mindennek elmondott. Pedig az egész világ tudja. Nem hagytam magam. Neki mentem, félrelököttem. . . A pitvarban voltunk, fölkapta a fejszét, a fejemhez oapta.

— A fejedhez?

— Oda. Itt a helye.

Fölemelte a kendőt s mutatta halántéka fölött a friss sebhelyet. Folytatta:

— Aztán elszaladt, engem a vér elborított, mégis összeszedtem magam, lemostam a fejemet, átvittem a gyereket az ő anyjához. Aztán eljöttem. . . Így áll a sorom, most már tudja. . .

Fölkelt és összeigazitotta magát. Könnyei peregettek. Az öreg pandurőrmester hozzálépett s a vállára tette a kezét:

— Sohse ríjjál, kis hugom. Nem ér semmit az a nagy nekibusulás. Majd fordítok én a soron. Csak én rám hallgass, senki másra. Hát ugy lesz, hogy leheveredsz ide a kőkereszt alá. Egy tapodtat se méssz, egy ujjadat se mozdítod innen. Érted?

— Hát aztán?

— Hát aztán idegyün az urad s ugy fog imádkozni hozzád, miat ahogy te imádkoztál a jó Istenhez. Eligazítom én, csak szépen szót fogadj. Hát mondom maradj vesztég. A többit én rám bíz az öreg Bálintra. Isten áldjon meg!

Lóra pattant. Az országuton találkozott a visszatérő pandurral. A juniusi nap már perzselve tüzött. Egy jó óra múlva a faluhoz értek.

A faluszélén megállottak s betértek egy házba. A férjet, akit kerestek, az udvaron találták. Szénát teregetett. Erős köpös ember volt, lelógó bajusszal s mogorva tekintettel. Ingujban állott, kezében favilla. . . A pandurőrmester rászólt:

— No Mihály, készülj, velünk jössz egy kicsit.

— Már mint én?

— Igen bizony.

— Aztán mi bajuk velem?

— Ráérsz azt megtudni. Csak egy-kettő. Itt a kertek alatt megyünk, hogy ne lássanak a népek. Szaporán, nem telik az időből. . .

Elindultak. A kertek végén a két pandur leszállt a lóról.

— No Mihály, — szólt a pandurőrmester, tedd szépen hátra a kezedet.

— Minek?

— Egy kicsit megláncolunk.

— Engem?

— Téged hát, nem is a vicispán szakácsnéját.

A fiatal paraszt ököbe szorította a kezét.

— Engemet megláncolni? — kezdte dacosan, — elment a jó dolguk? Hát mi az isten nyílt akarnak velem? Zsivány vagyok én, bunyik?

Az öreg pandur a fejét rázta.

— No nézd, hogy bakafántoskodik! Ejnye, a miatyánkodat. . . talán azt hiszed, hogy üveges hintóba ültetik az olyan embert, aki a feleségét megöli.

— Micsoda? Mit mond? — hebegte a fiatal paraszt tágranyilt szemekkel. — Ki ölte meg a feleségét?

A vén pandur vállat vont.

— Jó eesém tagadhatod, ahhoz jussod van.

Majd elvállik, mi igaz, mi nem. Arra való a törvényszék, hogy kihámozza. . .

— Mit hámozzon ki? — ordított a megijedt ember.

— Lassan hé, nem vagyunk siketek. Megértjük a csendes szót is. Aztán meg tudjuk is. —

— Mit tudnak?

Azt, hogy ott találtuk feleségedet a kőkereszt-nél. Éppen a végét járta, csak annyit tudott mondani, hogy az ura oapta fejbe a kis baltával. — Azt mondta. — Azt ám.

— No hát akkor vigyenek! Nem bánom, ha az akasztófa alá is.

— Nono, oda még több stáció van.

Megláncolták és indultak. Egy fordulónál, a folyó partján már látszott a távolban a kőkereszt csuasa.

— Halt! — mondotta az öreg pandur és leszállt a lóról. Aközben beszélgetett.

— Bizony, Mihály, ezt rosszul csináltad. Aztán hozzá amiatt a Rébék miatt, akinek a fajtája se jó. Ha kiszabadulsz a nehéz rabságból, ugy állasz majd mint egy otffejlett tilalomfa. Senki se lesz. Mert az bizonyos, a Rébék két hétig se busul utánad. Nem tud hozzá. Amiatt kár volt bajba esni. Aztán meg a Zsófit is sajnálom. Mert sajnálni való az olyan derék fiatal asszony. Pogány lennék, ha nem esnék meg a szívem. — A beszéd alatt lopva nézte a megláncolt ember arcát. Fehér lett, mint a kréta, az ajkát véresre harapta. Meg volt elégedve a hatással. Ujra felült a lóra, igazgatta a zablát. — Induljunk! — vezényelte.

A megláncolt ember alig tudta vonszolni a lábát. Zokogott keservesen. — Én Istenem, én drága jó Istenem. . .

— Csak előre! nem ér az óbégatás semmit.

Amikor a fiatal férj meglátta, hogy az asszony nem halt meg, hörögve, alétlan borult eléje; a feje a földet surlta. — Zsófikám, drága jó lelkem!

Mikor feloldották a kezét, rimánkodva folytatta: — Ne hagyj el! Holtomiglan megbeesüllek.

Ugy áldjon, ugy verjen az Isten! — No hát, induljatok haza, — mondá a pandurőrmester. Ahogy a két pandur ismét lóra ült, a fiatalabb

megszólt: — No ezt jól eligazította őrmester uram.

— Hát igen mondta bajuszát pödörve, — egy kis hiba mégis akadt. — Hiba? — Az a. Kettőt-hármat mégis csak a nyaka közé kellett volna csördíteni annak a gaz latornak. . . Tudod fiam, csak azért, hogy jobban az észébe tartsa. . .

Lucián.

Egy természeti kincs.

Magyarország a szélsőségek, a legkritkább ellentétek országa. Az ország oly gazdag még részben fölhasználatlanul heverő természeti adományokban; ez ország, melyben az arany kalászok az arany érekekkel s a tokaji bor aranyával hármas szövetséget kötnek; ezen ország egyúttal a legerőteljesebb gyógyforrások, a legüdítőbb asztali vizek arany földje s oly keserűvíze van, milyen különben az egész föld kerekiségén nem fordul elő. A Ferenc József keserűforrás az, mely az utolsó évtizedek óta az orvosi világ növekedő figyelmét magára vonta és immár mint sokat használt elsőrangú gyógyszer évenként több millió palackban kerül forgalomba az egész civilizált világon.

E kincs évezredek óta ismeretlenül és fölhasználatlanul hevert. A budai hegység, melynek déli lejtőjén a Ferenc József forrás nagy, természetes keserűvíz-medencéi fekszenek, már a rómaiak idejében nem csak ismert, de szabályszerűleg telepesítve is volt; azonban bár mennyit is fedeztek föl, építettek és alkottak a római légiók, a nagy kincs mellett, melyet a budai déli fensík részben moosaras rétegek alatt rejtettek, észrevétlenül és figyelmen kívül haladtak el. A hunnok és avarok itt ütötték föl sátraikat, Mátyás király innen parancsolt egy fél világrésznek, a törökök itt tartózkodtak s egyetlen emlékül a budai hévírfürdőt hagyták reánk, sőt még a szabadságharc is ötven év előtt pirosra festé itt a mezőket, anélkül, hogy a földalatti kincset ismerték vagy fölhasználták volna.

Csak az utolsó néhány évtizednek köszönhető, hogy a Ferenc József forrás vize az emberiség számára hozzáférhetővé tétetett. Néhány lustrum előtt még elhanyagolt, félig moosáros föld ma jól van művelve, amelyre az igazgatóság a leg-tökéletesebben berendezett telepet állított.

Ő felsége a magyar király után elnevezett forrás vegyi vizsgálatai az oldó, könnyen emészthető s a viznek ízét javító alkatrészeknek oly szerencsés összetételét mutatják (1000 gr.-ban 48.7 sulfat 1.7 chlormagnesia és vasoxyd, 2.6 szénsavas natron és szénsav), hogy a gyógykincsek között értékes ásványvíz az egész világon elterjedt.

Egyéb keserűforrások vegyelemzéseivel való összehasonlítások a Ferenc József keserűvíz előnyeit azonnal felismerhetővé teszik, a melyből ezen kívül a legkiválóbb orvosok teljesen egybehangzó ítélete szerint, a kívánt hatás elérésére a többi keserűvízekből használt adagnak csak a felerésze szükségeseltetik.

A Ferenc József keserűvíz az utolsó husz év legnagyobb kiállításain öt világrészben tíz aranyéremmel lett kitüntetve, legutóbb a hasonnemű vizek közül egyedül a Milleniumi Nagy Éremmel és ő felségének ez alkalomból adományozott legmagasabb kitüntetésével tiszteltetett meg.

Mily bajban használhatjuk eredménnyel a Ferenc József keserűvizet? A dolgozó ember akár szellemi vagy kézi munkával foglalkozzék, akár az emésztésben, akár egyáltalán a legfontosabb szervekben érzett zavarok miatt panaszra van oka, megmentheti egészségét e vízzel. De azon szegény gazdagok is, a kik az asztal örömeiből nagyon sokat élveztek, a Ferenc József keserűvízhez menekülnek.

Mint normális adag elégséges egy boros pohár = 150 gramnyi vízzel, reggel éhgyomorral; a víz hőmérséklete ne haladja meg a 12 R. fokot, de ajánlatos külön körülményekben az orvos urak tanácsát igénybe venni.

Bár milyen különbözők is a szenvedések, melyekkel a természet az ő kedvencét, az embert meglátogatja, egyúttal kevés megbetegedésre alkottott olyan könnyű különleges gyógyeszközt, mint a melyet a Ferenc József ásványvíz képez, mely általános kedveltsége és használata miatt most már mindenütt, még távoli világrészekben is, könnyen megszerezhető.

A budapesti M. K. T. Egyetem második bal-

kórodáján (Korányi Frigyes tanár) észlelt kísérletek alapján eredményként a következőket sorolhatjuk fel: 1. A Ferenc József keserűvíz-forrás erő hashajtó hatással bír. 2. Az étvágyat nem csak hogy nem csökkenti, de sőt növeli. 3. Alkalmazása után a bélhuzamban semmi kellemetlen utóhatás vissza nem marad. 4. Elvonó hatás tekintetében a legtöbb eddig ismert hashajtószerezettel kiállja a versenyt.

Ezek alapján a víz alkalmazható és kellő sikert mutathat fel: I. Mindennemű székrekedésnél, melyek előement gyomor- és bélhuruthoz, szívbeli és máj-vérkeringési akadályhoz, alhasi vérpangás és vérbőséghez csatlakoztak. II. Az agy és agyhártyák vérbőségénél — esetleg lobjánál. III. Gyomor és belek — kivált — idült hurutjánál (midőn az étvágyat is feltűnő módon növeli). IV. A női medenceszervek heveny lobjánál. V. A férfi ivarszervek lobos bántalmainál. VI. Végül a nemesebb belszervek lobjánál, mindazon esetekben, midőn a béltre való elvezetés van javalva.

Dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag ur pedig a következőképpen nyilatkozik: »A Ferenc József keserűvíz különösen az által tűnik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen ízű; hogy már kicsiny, alig 150 grammnyi mennyiségben biztos hatása van, hogy ez aránylag rövid idő alatt, minden kellemetlen mellékhatás nélkül szokott bekövetkezni és hogy a víz még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és az emésztést.«

A bécsi általános közkórház V. belkóroda vezetője Drasche Antal tanár ur, a Ferenc József keserűvíz tárgyaló klinikai közleményében ekkép ír: »Ezen vegyület oly kitűnő ásványvíz mint a keserűvízek tulajdonképeni képviselője tekinthető. A betegek szívesen veszik be és folytonos használat mellett is jól tűrik; oldó és hashajtó hatása kisebb adagokra következik be, mint minden egyéb hasonló vízeknél.«

Magyar orvosok nyilatkozata: Dr. Kézmárcsly Tivadar Budapesten, az egyetemi szülészeti kóroda igazgató-tanára. »Kórodámon a Ferenc József keserűvíz kiterjedt alkalmazás alapján, a legkedveltebb hashajtók sorába emelkedett. Kiváló előnye, hogy gyermekágyasok szívesen veszik s hogy kitűnő hatása, minden kellemetlen mellékhatást és következményt nélkül, biztosan és rövid idő alatt nyilvánul.«

Dr. Tauffer Vilmos Budapest, egyetemi ny. r. tanár. »A Ferenc József keserűvíz mint kitűnő hashajtó, különösen a gyermekágyasoknál a legjobb sikerrel rendellem.«

Közgazdaság.

Börze és pénzügy.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyről.

Ámbár a vasipari papiroknak a múlt héten megindult árfolyamemelkedése az amerikai és berlini tőzsdéken a husvétünnep után ismét némi esökkenésnek engedett helyet, mindamellett a budapesti és bécsi tőzsdén az ilyenü papirok árfolyamai az elmúlt hét elején ismét jelentékenyen emelkedtek és csak a hét közepe felé tüntetnek fel visszaesést, ámbár az árfolyamok a múlt hetiekkel szemben még mindig jelentékeny többletet tüntetnek fel. Különösen élénk érdeklődés mutatkozott az elmúlt héten is a Rimamurányi vasmű részvényei iránt, azon hirre, hogy ezen társaság a június végén lejáró üzletére 28 korona osztalékot fog fizetni a tavalyi 24 koronás osztalékkal szemben. Ezzel kapcsolatosan arra is történt utalás, hogy a rimamurányi vasmű részvények árfolyama alig haladja meg az alpesi vasbánya részvények kurzusát, holott ez utóbbi társaság osztaléka 4 koronával kevesebbet tesz ki és ennél fogva indokoltnak tartják a rimamurányi részvények áremelkedését.

A vasipari papirok mellett még téglagyári értékekben fejlődött ki némi üzlet, csökkenő árfolyamok mellett, mivel azon szünet, mely az építéiparban a munkaadók és munkások közötti differenciák következtében beállott, eladásokra indította a közönséget.

Egyéb papirokban alig volt üzlet, de a vezető értékek árfolyama mégis némileg emelkedett; nagyobb foku általános javulást még mindig gátol az egyreartó politikai bizonytalanság.

A pénzügy helyzete változatlanul a pénzbőség jegyében áll és az ultimó-lebonyolítás valamennyi számottevő piacon a kamattételek megfeszítése nélkül folyt le.

A nevezetesebb árfolyamváltozások az elmúlt héten a következők voltak:

	ápr. 20.	ápr. 27.
4%-os magyar korona járadék	98.25	98.10
Magy. Ált. Hítelbank részvény	775.25	775.50
Rimamurányi vasmű részvény	545.75	553.25
Köszénbánya és téglagyár részv.	481.—	476.—

Szőlő- és borgazdasági tanfolyamok néptanítók részére. A földművelési miniszter a szőlőművelés szempontjából kiváló fontossággal bíró községekben alkalmazott néptanítók részére négy hétre terjedő szőlő- és borgazdasági tanfolyamok rendezését vette tervbe. Ilyen tanfolyamok a f. évben öt helyen u. m.: a pozsonyi, tapolezai, tarezali, ménesi és nagyenyedi vincellériskolánál fognak tartatni. Az egész tanfolyam négy hétre terjed és két részletben tartatik meg és pedig a tanfolyam első része tavasszal, május hó 29-től június hó 10-éig, a második része ősszel a tarezali vincellériskolánál október hó 16-tól 28-áig, a többi helyeken pedig október hó 9-től 21-éig. A tanfolyamon mind a két időszakban, tehát az egész négy hetén át, ugyanazon tanítók vesznek részt. A tanfolyamokra csak olyan néptanítók vehetők fel, akik tekintet nélkül arra, vajjon állami, községi vagy felekezeti iskolánál vannak-e alkalmazva, oly hegyvidéki községekben működnek, ahol a filoxera a szőlőket már megtámadta, vagy már el is pusztította, s a hol a lakosság kizárólagos, vagy főkéreseti forrását a szőlőművelés képezi. 5. A tanfolyamokra felvett néptanítók utiköltségeik s a lakás és élelmezési költségek fedezésére az egész négy heti tanfolyam tartamára egyenkint 120 K azaz egyszázhusz korona általánynak kapnak, mely összegnek a fele a tavaszi, másik fele pedig az őszi tanfolyam első napján, szabályszerű nyugtáakra a tanfolyam vezetője által fog az illetőknek kifizettetni. 6. Azok a néptanítók, akik ezeken a tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket (amelyben életkoruk, nyelvismeretük, tényleges alkalmaztatásuk valamely nyilvános népiskolánál, a szőlő- és borgazdaság terén esetleg történt eddigi működésük is feltüntetendő s ezen körülmény közvetlen iskolai hatóságai által is igazolandó) folyó évi május hó 8-ig illetékes kir. tanfelügyelőjük útján ahhoz a szőlészeti és borászati felügyelőhöz (illetőleg vincellériskola igazgatóságához) nyújtják be, a kinek kerületében jelenleg működnek.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

búza	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
rozsa	»	7.25	—
árpa	»	7.—	—
zab	»	7.40	—
tengeri	»	8.25	—

Nyilt-tér. *)

Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak cs. és kir. udvari szállító Neunkirchenben Alsó-Ausztria.

Piessing.

Tisztelettel kérem, küldjön nekem postautárvételt két csomag Wilhelm-féle antriartritikus antirheumatikus vértisztító teát. Mindazok, akik hozzám járnak, azt mondják, hogy gondoskodjam ilyen teáról. Köszönet önnök ezért a csodaszerért, az Isten fizessen meg érte. Én tudom, hogy számomra ez a legjobb orvosság.

Ismétlően köszönöm önnök ezt a jó szert. Ezen a télen három hónapig betegem feküdtem s az ön csodálatos teája meggyógyított. Azt kívánom, hogy minden beteg ember használja ezt a teát.

Teljes tisztelettel Steiner Mátyás.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchenben, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogueriakban.

1 csomag 2 K és a raktárból 1 posta küldemény 15 csomag 24 K bérmentve az osztrák magyar monarchia posta állomásaira.

A legjobb alpesi tejet tartalmazza.

NESTLE féle
gyermekliszt.
Legtökéletesebb tápszer csecsemők részére.

Kísérleti czélokra fél dobozok a 1 Korona. A fizetett szülésznek probadozok és röpíratok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA MANDORNAL féle főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legmegbízhatóbb óvszer. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES-

forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhurutól szabadulni akarunk. Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha étvághiany és emésztési zavarok állanak be. Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha a vesébajrt gyógyítani akarjuk. Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk. Dr. Glass.

Háztartások számára másféltreknél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár: Gyarmati Vilmos urnál Zalaegerszegen.

Ugyanitt ingyen kapható az Ágnes forrás díszes kivetülű ismertető füzet.

A szőlő peronosporája ellen

való védekezés általánosan elismert legjobb anyaga

Dr ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban a kilogramm 68 fillér, 10 és 5 kilogrammos zsákokban 72 fillér, valamint 2 kilogrammos dobozokban a kgr. 73 fillér.

Használata olcsóbb, biztosabb, előállítás gyorsabb, a levélhez jobban tapad, mint a rézgálic, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyarvári magy. kir. gazdasági akadémia növény-életani állomása kísérletének fényes eredménye, a legkitűnőbb külföldi szaktudósok véleménye, számos magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjlatlanul megküldetik.

A bordói-por ezenkívül kitűnő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabonacsávázásra és baromfiólak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Gyarmati Vilmosnál Zalaegerszeg, Gazdasági közvetítő Irodában Nagykanizsa (Sugár-ut 18.)

Rohitschi étvágyat
gerjeszt
elősegíti
az
emésztést,
szabályozza az anyagcserét.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társ szerkesztő: Udvardy Ignác.

Elő- és utóidényben tetemes árengedmény!
Idény május-október.
Téli kurák október-április hónapokban.

Asvány és **Daruvár**
iszapfürdő

a szlapon középhegység gyönyörű völgyében, a déli vasut állomása; közvetlen összeköttetés — Budapest és Bécsrel. —

Vastartalmu hőforrások és iszapfürdők.

Hőfok 34°-50° C. Márvány-, porcellán-, tükör és lapp-fürdők. Hidegvíz gyógykezelés. Fangoosztály (iszapgöngyölések). Kiváló gyógyeredmények az összes női bajoknál, verszegénység, kőszvényes és csuzos hajoknál, valamint idegbántalmaknál. Szép berendezésű lakoszobák, olvasóterem, kitűnő fürdő zenekar, kölesönkönyvtár, lawntennis, tekepálya és egyéb szórakozások. Remek sétányok az árnyas parkban és határos erdőben, érdekes kirándulások, legnagyobb kényelem, olcsó árak. Kitűnő étkezés a fürdő szállodában, havonta I. oszt. 92 K, II. oszt. 72 K. Prospektus és fölvilágosítással szívesen szolgál DARUVÁR fürdőbérlet igazgatósága.

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arckenőcs
és eszéki
SZALVATOR-
szappan

eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátlan-
ságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator gyógytárából

Eszéki felsőváros.

1 tégly eszéki arckenőcs . . . 1 K 70 f.
1 db Salvator szappan . . . 1 K — f.
1 tégly kézi pászta ára . . . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkate-
résztől és megfelelnek tökéletesen a 71012.
sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg be-
iktatott védjeggyel el vannak látva és kértik
a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki ke-
nőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József úr gyógyszer-tárában
VI. Király-utca 12. sz.

MATTONI FELE
BUDAI
KESERŰVIZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszer-tárban és fűszer-
kereskedésben.

Tüzifa eladás.

Alulírott gazdaság ajánlja mult
évi vágásu, 120 cm. magas

ölfáját

nagyban és kicsinyben a következő
árban:

Bükk hasáb öle . . . 14.— korona.
» dorong » . . . 12.— »
Cser hasáb » . . . 12.— »
» dorong » . . . 10.— »

Tüzifára való megrendelések a
jövő idényre bármily mennyiségre
elfogadtatnak.

Ugyanott 2900 t. m³

tölgy-műfa eladó.

Ifj. Eitner Sándor
salomvári gazdasága.

Árverési hirdetmény.

Zalalövő előjárósága és kör-
gyámja által Zalavármegye tek.
árvaszékének 611/905. sz. véghatá-
rozata alapján ezennel közhírré téteti,
hogy a Lakatos Juli, Lakatos
Péter, Lakatos Karolina, Lakatos
Etel, Lakatos Anna tulajdonát ké-
pező, a zalalövői 199. sz. jkvbeli
459. hrszámú ház 71. szám alatt
udvar, kert Kolosváron, ingatlan
Zalalövőn a helyszínen **1905 május**
7-én délután 2 órakor tartandó
nyilvános árverésen eladatni fognak,
hova és mikor az árverezni kívánók
ezennel meghívotnak.

Árverési feltételek az árverés
napjáig a magángyámnál megtud-
hatók.

Zalalövő, 1905. április 26.

Stáncsics József
h. bíró.

Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában

= Zalaegerszegen. =

Ikt. 4637. 1905.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, miszerint a dunántúli helyi érdekű vasut csáktornyai vonala számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Pakod, Szepetk és Pókafa községekre nézve **1905 évi május hó 27-én délelőtti 10 óra**: Szepetk állomásra; Ollár és Zalaszentiván községekre nézve **1905 évi május 29-én délelőtti 10 óra**: Zalaszentiván állomásra; Bak és Baktüttös községekre nézve **1905 évi március hó 30-án délelőtti 10 óra** Bak állomásra.

Az érdekeltek felhívotnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmatok s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívotnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a fent nevezett vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármely cím alatt igényt taetanak; ezeket **1905 évi június hó 21-ig** ezen telekkönyvi hatóság-nál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a ki-nek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban be-
tekinthető.

Kelt Zalaegerszegen, 1905. április 27-én.

Rutlich, kir. tszéki bíró.

Faragó Bélacsász. és kir. udvari szállító
Zalaegerszegen.Legjobb ültetési idő
április, május.

Árjegyzék kívánatra.

Ajánl **díszfenyőket** 70 leg-
érdekesebb, a sötétzöldtől ezüstös-
kék- és aransárgáig változó szí-
nezetű fajban drbonkint 40 fillértől
40 koronaig. Ugyazint minden-
fajta erdei tűlevelű **facsemetéket**,
lombfacsemetéket, **diszbokrokat**,
rózsákat, **gyümölcsfa-vadonccokat**,
élősövényeket és **magvakat**.

GEDULDIGER HUGO VESNÖK
Rugán-tábla-bélyegző-gyára
Alapít. 1874.
RUDAPEST VI, VÁCZI-KÖRÚT 17. SZÁM
Készít: rugán-tábla és rézhélyegzőket, pesésnyomókat
szablonokat, öntött- és véselt eziműtáblákat sat.
Vidéki képviselők körletének
Árjegyzék ingyen.

Ad. 896/kig. 905.

Pályázati hirdetés.

Zalaegerszeg r. t. városnál megüresedett
s Zalavármegye főispánjának kinevezése
folytán betöltendő

rendőrkapitányi állásra

pályázatot hirdetek.

1. A rendőrkapitány javadalmazása: 2000
(kétezer) korona évi fizetés, 5% ötödéves
korpótlék, 400 (négy száz) korona évi lak-
bér és 200 (kétszáz) korona évi egyenruha
illetmény.

2. Pályázni szándékozók tartoznak élet-
korukat, eddigi alkalmaztatásukat, valamint
képzettségüket igazoló bizonyítványokkal
felszerelt s méltóságos Hertelendy Ferenc
Zalavármegye főispánjához címzett kérvé-
nyüket legkésőbb **1905. május 15-ik nap-
jának délutáni 4 órájáig** Zalaegerszeg város
polgármesteri iktató hivatalába benyújtani.

Később érkező kérvények figyelembe
nem vétetnek.

Zalaegerszeg, 1905. április 27-én. Zala-
egerszeg r. t. város tanácsa.

Németh Elek

h. polgármester.

A Franklin-Társulat kiadása.

A

Magyar Remekíróka magyar irodalom főművei
hetedik sorozata

most jelent meg a következő kötetekkel:

Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte *Badics Ferenc*.
Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte *Bánóczy József*.
Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte *Heinrich Gusztáv*.
Katonai József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte *Rákosi Jenő*.
Arany János munkái. IV. Sajtó alá rendezte *Riedl Frigyes*.

A már előbb megjelent hat sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte *Riedl Frigyes*.
Arany László munkái. Sajtó alá rendezte *Kozma Andor*.
Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte *Badics Ferenc*.
Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte *Vadnai Károly*.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte *Zoltány Irén*.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte *Ferenczy Zoltán*.
Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte *Négyesy László*.
Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte *Váczy János*.
Kisfaludy Sándor munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte *Heinrich Gusztáv*.
Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte *Angyal Dávid*.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte *Kossuth Ferenc*.
Kuruc költészet. Sajtó alá rendezte *Erdélyi Pál*.
Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte *Alexander Bernát*.
Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte *Fraknoi Vilmos*.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte *Koroda Pál*.
Gróf Széchenyi István munkáiból I. kötet. Sajtó alá rendezte *Berzeviczy Albert*.
Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte *Bayer József*.
Tompa Mihály munkái. I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte *Lévay József*.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte *Endrődi Sándor*.
Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte *Gyulai Pál*.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

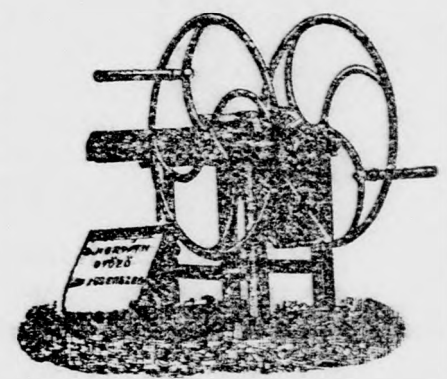
Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulatmagyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)**Deszka és léckereskedés.**

Gazdasági és háztartási cikkek.

Minden kémény jó, ha e John-
fele kéménytoldót használjuk.

Vas- és fűszerkereske-
désemet **deszka és léc-
kereskedéssel** kibőví-
tettem és egyéb építkezési
anyagokból, vízhatlan cemen-
tek, elszigetelő lemezek,
faszindely, menyezethez nádfonat, John-féle
kéménytoldók, kátrányok, épületvasalások és
festékárubból állandó nagy raktárt tartok.

Tűzhelyek, gazdasági gépek.

D. Horváth Győzőaz „arany kasza”-hoz címzett
vas-, fűszer- és deszkakereskedése**Zalaegerszegen.**

Megbízható gazdasági és konyhakerti magvak.

Anyák figyelmébe!

Egy kitünő minőségű gyermek kötött patent harisnyát hozok forgalomba

„Takarék harisnya“

néven; gyémánt fekete színben, melyet eddig soha nem létezett olcsó árban árusítok el; egy pár az $\frac{1}{21}$ $\frac{2}{24}$ $\frac{3}{27}$ $\frac{4}{30}$ $\frac{5}{33}$ $\frac{6}{36}$ $\frac{7}{39}$ $\frac{8}{42}$ $\frac{9}{45}$ $\frac{10}{48}$ krajcár, tessék mindenkinek saját érdekében próba rendelést tenni.

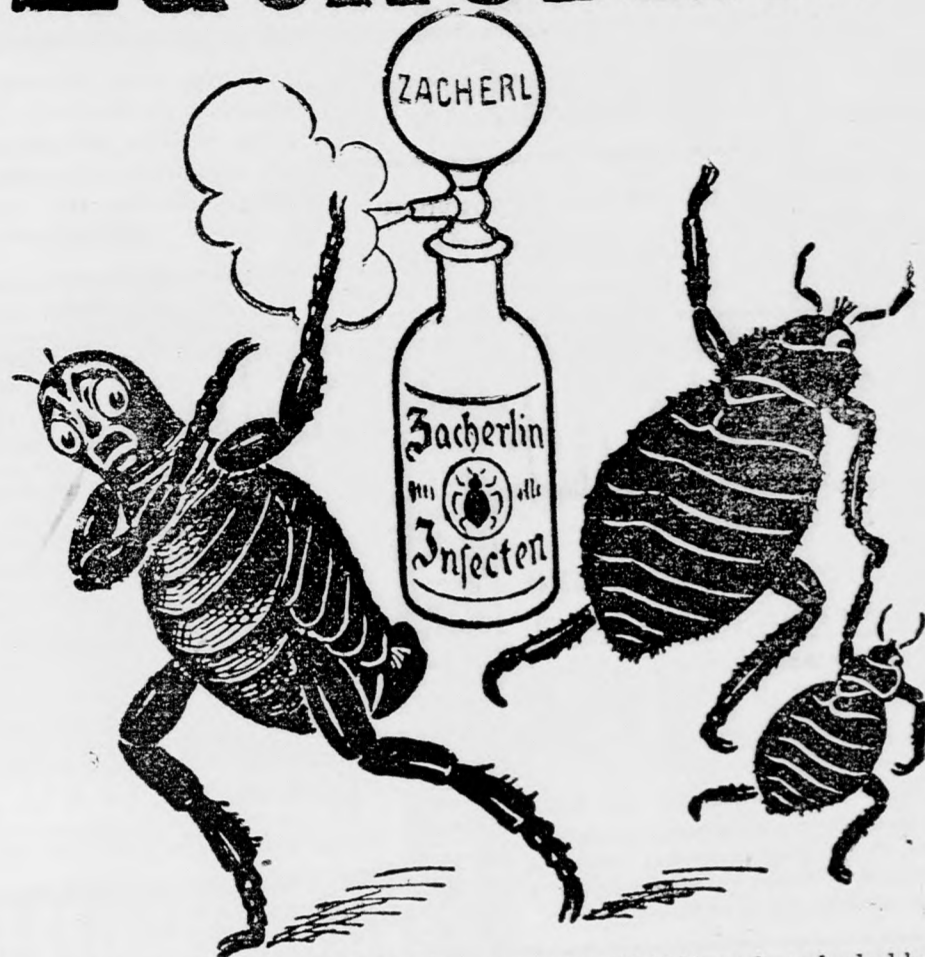
Azonkívül óriási választékom van divatos női- és férfi harisnyákban, gallérok, kézelők és ingekben, ugyszintén minden fajta csipke s ruha díszekben, legújában férfi kalap s gyermek cipőkben.

Vidéki megrendelések pontosan s gyorsan eszközöltetnek. Szíves pártfogást kér

Deutsch Herman

a központi áruház tulajdonosa.

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utolérhetlen rovarölő. Valódi csak palackokban.

Kapható Zalaegerszegen:
Hubinsky Adolfnál,
Kaszter Sándornál,
Gyarmati Vilmosnál,
Ján Ferencnél,
Fangler Mihálynál,
Kosztelitz Miksánál,
Kohlós Miksánál,
Reich Samunál.

Bellatinczon:
Weisz Bélánál.

Jánosházán:
Federer Jenőnél,
Kohn Jakabnál,
Spitzer Sámuel utódnál,
Singer Sándornál.

Letenyén:
Eppinger Ignácnál,
Veisz Heinrichnél.

Pacsán:
Schleffer M.-nél,
Pacsá és Vidéki Fogyasz-
tási és Értékesítő Szövet-
kezetnél.

Védjegy: „Horgony“.
Aliment. Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller
pótlék
egy régióknak bizonyított házaszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szornak bizonyult köztudomásúlag, csiszál és meghűlésekkel beőrzésükkel besználva.
Figyelem! Szilány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan áruvet
fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a
Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csoma-
zolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor.
és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Richter gyógyszerár az „Arany országhoz“, Prágában,
Ellenőrzés: 6 neu. Mindennapi szétküldés

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
hirneves
valódi szépeességi

lenvászon és damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.
A késmárki gyár bejegyzett
védjegye:

Késmárki gyártmány csak az,
VALÓDI SZÉPESSÉGI VÉD-JEGY ECHT ZIPSER
mely ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

Árlejtési hirdetmény.

A zalaegerszegi csendőrség elhelyezésére szolgáló épületen szükséges pótmunkák, u. m.: faredőnyök készítése, cserépszindely fedés belső bekenése, két darab egyszárnyu ajtó készítése folyó évi 34834 III. b) számú belügyministeri rendelettel 1558 korona 86 fillér erejéig engedélyeztetvén, a

nyilvános árlejtés

Zalaegerszegen a szárnyparancsnokságnál **f. évi május hó 17-én d. e. 9 órakor** lesz megtartva, hova az 5% bánatpénz letételét igazoló nyugtával felszerelt ajánlat ezen időre beküldendő. Az előmért költségvetés Zalaegerszegen a szárnyparancsnokságnál megtekinthető.

Székesfehérvár, 1905. évi április hó 21.

M. kir. VI. számú csendőr kerületi parancsnokság.

LEOPOLD GYULÁ

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodni.

Saját érdekében

kérje ezért dustartalmu **mintagyűjteményünket**, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a

WIENER MODERN UNION

Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG

gyógyítására és gyenge gyarapokot erősítésére a leghatásosabb készítmény.

KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készül, tehát nem tévesztendő össze más készítményvel. Rendkívül kellemes ízű, erősíti tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor. - Kapható győgytárakban.

Póstán küldi: **KORONA-GYÖGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

SZIMON ISTVAN FÉLE

GYÖGYEREJÜ SÓS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szönyegegek takarók függönyök

Bütoriszövegek eszketfüggönyök

Szönyeg-ház **S. SCHEIN** os. és kir. udv. száll.

WIEN, I., Bauernmarkt 12.

Düstartalmú képek

ÁRJEJYZEK ingyen és bérmentve.

Császárfürdő

Elsőrangú kénes hévízű győgyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kád-hőlg., villamos víz-, szénsavas és napfürdővel.

téli és nyári győgyhely BUDAPESTEN.

200 kényelmes lakoszobával. A legszolidabb kezelés.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve

Ön nagyon idősnek látszik!

Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene**

HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

„SMITH PREMIER”

képviselek kerestetnek.

„SMITH PREMIER N° 5

képes árjegyzék ingyen.

„VILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE”

BALASSA FÉLE UGORKATEL

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sötét ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol használatával.

Egy üveg ára 2 korona.

Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1-20, K.

Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** győgytár Budapest-Erzsébetfalva.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvénytőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.

Katzer szőrmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE

NAGY

VASAROLJON KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET

KISS-KAROLY-TÁRSASÁG

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

szakvélemény.

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható győgyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélsatorna hurutos bántalmánál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmánál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniája és a hasi vérbőségéből eredő májbetegségek ellen. A „Siculia”-forrás belső használatának furdással való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges eseteiben, valamint a gümős-görvélyes nyirkmirigy dagasztatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Czelszerű segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény győgyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, lélektanász, tag. a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Székhely a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat sűrű gyar. a MÁLNÁSFÜRDŐN Háromszék vm. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy Árpád

szab. RAJZ-ESZKÖZ az összes középiskolákban a legjobban bevált

MAGYAR KÖRZŐ

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Mi a szösz? ... A papa megengedte, hiszen

Jacobi-féle antinikotin cigarettahüvely.

Gyár: Bécs, Piaristengasse.

Nemzetközi Utazási Iroda Fiume

Via Alessandrina 4. sz. I. emelet.

A magyar kir. államasutak városi menetjegy-irodája. A nemzetközi vasuti hálókocsi társulati ügynöksége.

Vasuti menetjegyek minden irányban. Hajójegyek valamennyi hajótársaság részére. Hálókocsi helyek. — Podgyász feladás.

Utazási baleset és podgyász biztosítás. PÉNZVÁLTÁS.

Cheque és Hitellevelek. — Utazási kézikönyvek. — Menetrendek.

Utazásoknál Olaszországba, vagy Olaszországon át Franciaországba és Dalmáciába különösen ajánlatos a jegyeket nálunk váltani, mert azok kiállításánál az időjárásnak megfelelően ajánlhatjuk a tengeren vagy vasuton való utazást. Irásbeli felvilágosításokkal azonnal és ingyen szolgálunk.

„MAYER” gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitérő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat. 2-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselője.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Szőlőlugast

ültessük minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermesztették, mert minden háznál oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszje, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladozóbb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuikat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharm.

Somatose

oldható húsfehérnyal
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojásfehérnyal és
sól) majdnem istelen,
hőnyesen oldható per-
alakban,
a lehető legjobb

erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
visszamaradt egyéneknek,
mellettségnek, idegbe-
tegeknek, gyomorbete-
geknek, gyermektápanyagok-
nak, angol kórház szonvéd
gyermokoknak, gyógyulók-
nak stb., stb.,

Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szonvédőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csoma-
golásban valódi.

Postégyárak ezeltől
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzenesség teszi az iszákosságok a szeszes italt. A Cosa oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer férfit a szegény és becsstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített a sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

INGYEN PRÓBA 217. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg az intézetnek. (Levelek 25 f. levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.)

COSA INSTITUTE
(Dept. 217),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

ÓRIÁSI SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **19 millió** koronánál több nyere-ményt fizettünk ki nagyrabesült vevőinknek; egyedül az **utóbbi 6 hónapban** a **2 legnagyobb nyereményt** és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924 sz. sorsjegyre,
a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451. sz. sorsjegyre,
továbbá **100,000, 80,000, 70,000, 60,000, 25,000, 20,000,** több **15,000, 10,000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a leghőzelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztály-sorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő **110,000** sorsjegyre **55,000** pénznyeremény jut magyar osztály-sorsjátékban ismét és összesen

14 millió 459.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

(melyet a. b. c. sorrendben megtalálhat).

Mindenki kísérelje meg szerencsésjét azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

Adám	982	Cecilia	84156	Gellért	72630	János	82957	Manó	82259	Salamon	2895
Adel	4143	Celestin	83519	Gereben	82349	Jenő	83245	Marcel	2881	Samu	7379
Adolár	12302	Dániel	2778	Gergely	82116	Jolán	2877	Margit	7280	Sándor	17768
Adolf	20422	David	5697	Geza	2797	Jónás	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agnes	22511	Dénes	12426	Gizella	5649	Józsa	18230	Márkus	22014	Sarolta	24289
Agoston	24242	Dezso	20983	Gusztáv	13151	József	21452	Mártha	24003	Sebestyén	24029
Aladár	28148	Dömök	23066	György	21145	Judith	23095	Márton	24558	Simon	40746
Albert	44360	Dora	24258	Gyozó	23018	Juliska	24558	Matiás	40452	Szerény	57716
Alfréd	59119	Dorothea	25229	Gyula	24268	Kálmán	40452	Mátyás	56693	Szerény	59376
Akos	72613	Edith	56310	Kedvig	29633	Károly	56572	Melánia	59564	Tamás	80973
Amália	82811	Ede	59139	Helena	56525	Karolin	59505	Ményhért	80019	Taszió	58022
Ambrus	83145	Edwin	72622	Henriette	59167	Károly	59505	Mihály	83006	Terus	83390
Andor	83505	Elek	82835	Henrik	82835	Katinka	72645	Miklós	83273	Tibor	2893
András	990	Elemér	83420	Hermann	82954	Kazmér	82960	Miksa	2890	Tihamér	2893
Anna	4948	Emil	2784	Klara	82317	Kelemen	83246	Milán	2878	Tivadar	18652
Antal	12417	Emma	5641	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Aranza	20593	Ernő	12433	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Armand	22514	Ernő	12433	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Arnold	28282	Erwin	23007	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Arpád	44389	Eva	24259	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Arthur	44389	Eva	24259	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Aurel	59112	Erzsébet	23636	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Attila	72613	Erzsebet	23636	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Balázs	82826	Etel	59163	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Bálint	83155	Fabian	72622	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Barnabás	83511	Felix	82835	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Bela	2749	Ferdinand	83215	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Benedek	44389	Ferenc	83531	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Bernát	12424	Flora	2799	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Berta	20575	Franciska	5642	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Bertalan	22523	Frida	12435	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Blanka	24254	Frigyes	21144	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Bodog	28286	Fülöp	23009	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Bogdán	44389	Gábor	23263	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Borbála	59115	Gábor	23263	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Boriska	72618	Gáspár	56511	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027
Bruno	82834	Gedeon	59164	Klára	2878	Klára	2878	Milán	17738	Tobias	22027

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona.
Továbbá 1 jutalom 600,000, 1 nyer. 400,000, 200,000, 2 a 100,000, 1 a 90,000, 2 a 80,000, 1 a 70,000, 2 a 60,000, 1 a 50,000, 40,000, 5 a 30,000, 3 a 25,000, 8 a 20,000, 8 a 15,000, 36 a 10,000 és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:
1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1'50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1'50 vagy kor. 3'—
1/2 " " " 3'— " " 6'—; 1 " " " 6'— " " 12'—
A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.
Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 7-ig
bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.
Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.
II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólszer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kévektógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszálógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévektófonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rugós boronák, cultivátorek, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Alkalmi vétel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy

az Arany Bárány szállodában volt

összes

berendezési ingóságaimat

ugymint: vendéglői, korcsmai, kávéházi és szoba berendezési butoraimat

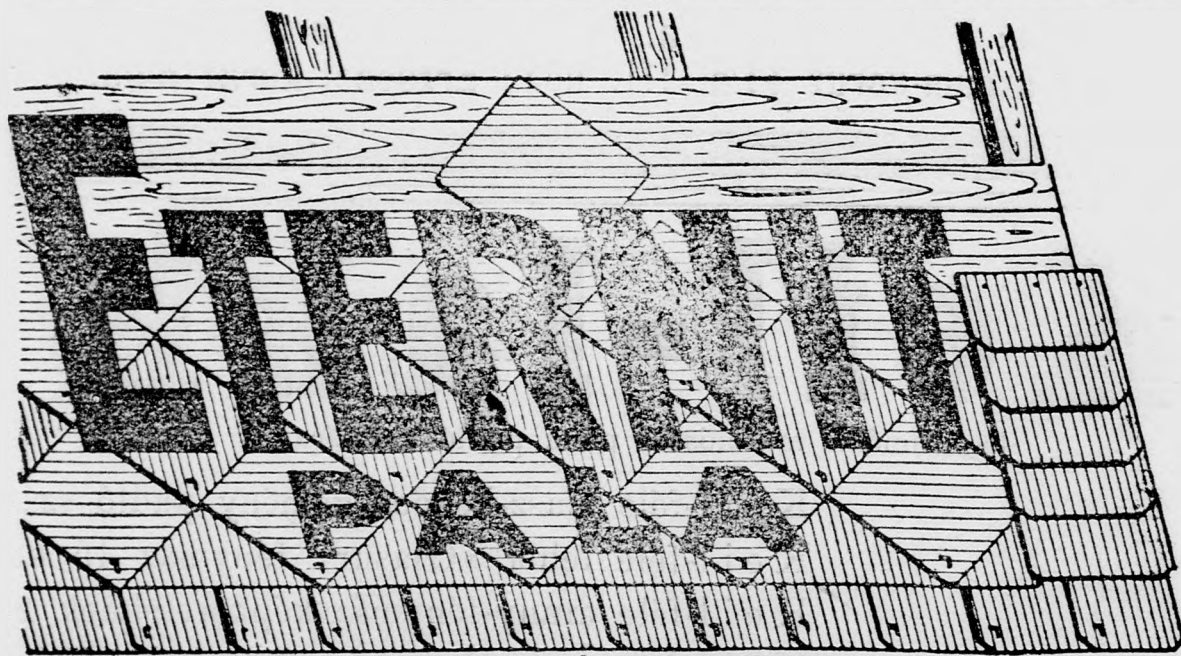
darabonkint is

szabadkézből eladom.

Friedrich Márkus

Zalaegerszeg, Uri-utca 12. sz.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneműek mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret”

védjegyel,
a ruha beásztatására.

Előnyök:

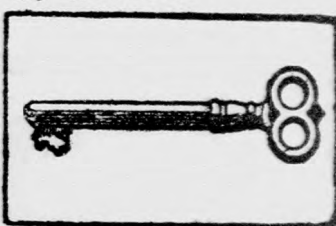
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Nélkülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Berdsárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Ingyen látványosság!

Irjon egy levelezőlapot s megkapja ingyen és bérmentve ruhaszövet és mosószövet

minta-

gyűjteményemet.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

B. SCHIFF

első és legnagyobb női ruhaszövet, uri ruhaszövet, mosószövet és vászonneműek szétküldési áruháza.

Bécs, I., Fleischmarkt 6.

Görcs csillapító
szélhajtó

Hódony- csöppök

étvágygerjesztő, emésztést elősegítő házi szer.

Egy üveg ára 1 K.

Két üvegnél kevesebb (2 K 50 fillér utánvét) mellett postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárában
Gloggnitz (Alsó-Ausztria).